

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД

Друштво за осигурување на живот Скопје

Финансиски извештај

Годишна сметка и

Годишен извештај

За годината завршена на 31 декември 2018 година
со Извештај на независниот ревизор

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД
Друштво за осигурување на живот
Скопје

Финансиски извештаи за годината која
завршува на 31 декември 2018 година

СОДРЖИНА	Страна
ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИОТ РЕВИЗОР	
Финансиски извештаи	
Извештај за сеопфатна добивка (Биланс на успех)	1
Извештај за финансиската состојба (Биланс на состојба)	5
Извештај за промени во главнината	10
Извештај за паричните текови	13
Белешки кон финансиските извештаи	15-70
Додаток 1 - Законска обврска за составување на годишна сметка и годишен извештај за работењето согласно одредбите на ЗТД	
Додаток 2 - Годишна сметка	
Додаток 3 - Годишен извешта	

Извештај на независниот ревизор

До Одбор на директори и Акционерите на КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот Скопје

Ние извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот Скопје (“Друштвото”), кои што ги вклучуваат извештајот за финансиската состојба заклучно со 31 декември 2018 година, како и извештајот за сеопфатна добивка, извештајот за промени во главнината и паричните текови за годината којашто завршува тогаш, и белешките, кои се состојат од преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки информации.

Одговорност на менаџментот за финансиските извештаи

Менаџментот е одговорен за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурување, и интерната контрола којашто е релевантна за подготвувањето на финансиски извештаи коишто се ослободени од материјално погрешно прикажување, без разлика дали е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја спроведовме нашата ревизија во согласност со Стандардите за ревизија прифатени во Република Северна Македонија (“Стандардите”). Стандардите бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата за да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од материјално погрешно прикажување на финансиските извештаи, без разлика дали е резултат на измама или грешка. Кога ги прави тие проценки на ризикот, ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвувањето и објективното презентирање на финансиските извештаи, за да обликува ревизорски постапки кои што се соодветни во околноста, но не за целта на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на ентитетот.

Ревизијата исто така вклучува и оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на менаџментот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Ние веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

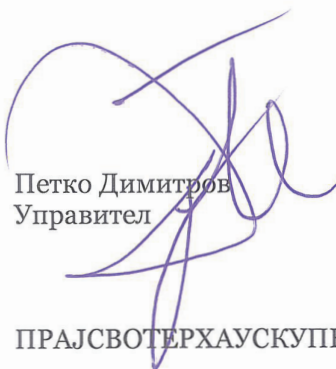
Според наше мислење, финансиски извештаи ја прикажуваат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Друштвото заклучно со 31 декември 2018 година, резултатите од работењето, како и паричните текови за годината којашто завршува тогаш во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурување.

Извештај за останати правни и регулаторни барања

Годишниот извештај е подготвен од страна на Менаџментот во согласност со барањата на Законот за Трговски Друштва, член 384.

Менаџментот е одговорен за подготвувањето на Годишната сметка и Годишниот извештај на КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот Скопје, кои се одобрени од страна на Одборот на директори на КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот Скопје.

Според барањата на Законот за Ревизија, известуваме дека историските информации прикажани во Годишниот извештај подготвен од страна на Менаџментот на КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот Скопје во согласност со член 384 од Законот за Трговски Друштва е конзистентен во сите материјални аспекти со финансиските информации прикажани во Годишната сметка и ревидираните финансиски извештаи на КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот Скопје, на крајот на и за годината која завршува на 31 декември 2018 година.

Петко Димитров
Управител

Драган Давитков
Овластен ревизор

ПРАЈСВОТЕРХАУСКУПЕРС РЕВИЗИЈА ДОО Скопје

3 април 2019
Скопје, Северна Македонија

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОФАТНА ДОБИВКА (БИЛАНС НА УСПЕХ)
Година што завршува на 31 декември 2018

Опис на позиција	Број на позиција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (201+210+223а+224+225)	200		875.775	717.670
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (202+203+204-205-206-207+208+209))	201	8	770.141	621.017
1. Бруто полисирана премија за осигурување	202	8.1	771.270	622.254
2. Бруто полисирана премија за соосигурување	203		0	0
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија	204		0	0
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување	205		0	0
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ ретроцесија	206		1.516	748
6. Промена во бруто резервата за преносна премија	207		-387	296
7. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за соосигурување	208		0	0
8. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за реосигурување	209		0	-193
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (211+212+216+217+218+219+223)	210	9	103.408	96.572
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	211		0	0
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти (213+214+215)	212		0	0
2.1 Приходи од наемнини	213		0	0
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти	214		0	0
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	215		0	0
3. Приходи од камати	216	9.1.	91.864	77.288
4. Позитивни курсни разлики	217	9	5.300	18.518
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	218	9	1.595	495
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот - капитална добивка (220+221+222)	219	9	4.649	271
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	220		3.675	0

Белешките од страна 15 до 70 се составен дел на финансиските извештаи

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	221		974	271
6.3 Останати финансиски вложувања	222		0	0
7. Останати приходи од вложувања	223		0	0
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	223a		0	0
IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	224		0	0
V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	225	10	2.226	82
Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (227+235+245+248+251+261+271+274+275)	226		835.244	683.901
I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (228-229-230-231+232-233-234)	227	11	160.665	106.753
1. Бруто исплатени штети	228		160.332	106.223
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	229		0	0
3. Бруто исплатени штети - дел за соосигурување	230		0	0
4. Бруто исплатени штети - дел за реосигурување/ретроцесија	231		312	0
5. Промени во бруто резервите за штети	232		646	531
6. Промени во бруто резервите за штети - дел за соосигурување	233		0	0
7. Промени во бруто резервите за штети - дел за реосигурување	234		0	0
II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (236+239+242)	235	12	443.187	384.188
1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување (237-238)	236		442.988	384.188
1.1 Промени во бруто математичката резерва	237		442.988	384.188
1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување	238		0	0
2. Промени во еквализационата резерва, нето од реосигурување (240-241)	239		0	0
2.1. Промени во бруто еквализационата резерва	240		0	0
2.2 Промени во бруто еквализационата резерва - дел за соосигурување/реосигурување	241		0	0
3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување (243-244)	242		198	0
3.1 Промени во останатите бруто технички резерви	243		198	0
3.2 Промени во останатите бруто технички резерви - дел за соосигурување и реосигурување	244		0	0
III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИОНИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (246-247)	245		16.257	8.105
1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот	246		16.257	8.105
2. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е	247		0	0

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

на товар на осигуреникот - дел за соосигурување и реосигурување				
IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (249+250)	248		0	0
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	249		0	0
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	250		0	0
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (252+256)	251	13	201.640	162.155
1. Трошоци за стекнување (253+253a+254+255)	252	13	144.024	112.816
1.1 Провизија	253		105.187	75.912
1.2 Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	253a		28.174	26.805
1.3 Останати трошоци за стекнување	254		10.664	10.099
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	255		0	0
2. Административни трошоци (257+258+259+260)	256	13	57.616	49.339
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	257		4.127	3.506
2.2 Трошоци за вработените (258a+258б+258в+258г+258д)	258		16.119	15.753
2.2.1 Плати и надоместоци	258a		10.457	10.413
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	258б		1.061	1.041
2.2.3 Придонеси од задолжително социјално осигурување	258в		4.054	3.668
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	258г		0	0
2.2.5 Останати трошоци за вработени	258д		547	632
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	259		3.747	2.685
2.4 Останати административни трошоци (260a+260б+260в)	260		33.622	27.396
2.4.1 Трошоци за услуги	260a		25.229	18.653
2.4.2 Материјални трошоци	260б		2.702	1.552
2.4.3 Трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето	260в		5.691	7.190
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (262+263+264+265+266+270)	261	14	6.823	19.106
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	262		0	0
2. Трошоци за камати	263		115	134
3. Негативни курсни разлики	264		5.370	18.973
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)	265		1.337	0
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба (267+268+269)	266		0	0

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	267		0	0
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	268		0	0
5.3 Останати финансиски вложувања	269		0	0
6. Останати трошоци од вложувања	270		0	0
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (272+273)	271		4.422	3.875
1. Трошоци за превентива	272		0	0
2. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	273		4.422	3.875
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	274		1.908	-572
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	275	15	342	289
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (200-226)	276		40.531	33.769
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (226-200)	277		0	0
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	278	16	5.306	4.314
XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК	279		0	0
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (276-278-279)	280		35.225	29.455
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (277-278-279)	281		0	0

Белешките претставуваат составен дел на финансиските извештаи.

Овие финансиски извештаи се одобрени од страна на Одборот на директори за издавање на 26.03.2018 година.

Овластен сметководител

Весна Ристанчевска

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА (БИЛАНС НА СОСТОЈБА)
На 31 декември 2018

Опис на позицијата	Број на пози-ција	Број на белешка	Износ	
			Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4	5
АКТИВА				
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	001	17	3.217	3.278
1. Гудвил	002		0	0
2. Останати нематеријални средства	003		3.217	3.278
Б. ВЛОЖУВАЊА (005+013+021+041)	004	18	2.585.217	2.089.117
I. ЗЕМЈИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (006+009)	005		0	0
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста (007+008)	006		0	0
1.1 Земјиште	007		0	0
1.2 Градежни објекти	008		0	0
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста (010+011+012)	009		0	0
2.1 Земјиште	010		0	0
2.2 Градежни објекти	011		0	0
2.3 Останати материјални средства	012		0	0
II. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА - ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ (014+015+016+017+018+019+020)	013		0	0
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група - подружници	014		0	0
2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група - подружници и заеми на друштва во група - подружници	015		0	0
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	016		0	0
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	017		0	0
5. Останати финансиски вложувања во друштва во група - подружници	018		0	0
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	019		0	0
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	020		0	0
III. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+025+030+035+040)	021	18	2.585.217	2.089.117
1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (023+024)	022	18.1	339.796	491.332
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	023		39.576	0
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	024		300.221	491.332
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба (026+027+028+029)	025	18.2	1.767.452	1.165.463

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	026		4.000	0
2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	027		1.763.452	1.165.463
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	028		0	0
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови	029		0	0
3. Финансиски вложувања за тргување (031+032+033+034)	030	18.3	76.196	29.839
3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	031		0	0
3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	032		0	0
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	033		0	0
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови	034		76.196	29.839
4. Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	035	18.4	401.772	402.483
4.1 Дадени депозити	036		363.500	371.196
4.2 Заеми обезбедени со хипотека	037		0	0
4.3 останати заеми	038		38.272	31.287
4.4 Останати пласмани	039		0	0
5. Деривативни финансиски инструменти	040		0	0
IV. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	041		0	0
V. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	042		274	274
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија	043		274	274
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва	044		0	0
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	045		0	0
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	046		0	0
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквилизационата резерва	047		0	0
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви	048		0	0
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложувањето е на товар на осигуреникот	049		0	0
Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	050		26.379	10.122
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА (052+053)	051		0	0
1. Одложени даночни средства	052		0	0
2. Тековни даночни средства	053		0	0
Г. ПОБАРУВАЊА (055+059+063+067)	054		99.497	93.264
I. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (056+057+058)	055	19	39.071	34.224
1. Побарувања од осигуреници	056		39.071	34.224
2. Побарувања од посредници	057		0	0

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	058		0	0
II. ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (060+061+062)	059		0	0
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување	060		0	0
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување	061		0	0
3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	062		0	0
III. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (064+065+066)	063	20	60.426	59.040
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	064		0	6.710
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања	065		60.159	51.384
3. Останати побарувања	066		268	946
IV. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ	067		0	0
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА (069+072+077)	068		28.692	29.016
I. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЈИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ) (070+071)	069	17	8.972	7.230
1. Опрема	070		6.219	6.989
2. Останати материјални средства	071		2.753	240
II. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (073+074+075+076)	072	21	19.720	21.787
1. Парични средства во банка	073		15.900	19.393
2. Парични средства во благајна	074		38	23
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва	075		3.780	2.121
4. Останати парични средства и парични еквиваленти	076		2	250
III. ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	077		0	0
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (079+080+081)	078	22	5.484	4.379
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини	079		0	0
2. Одложени трошоци на стекнување	080		0	0
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци	081		5.484	4.379
З. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	082		0	0
С. ВКУПНА АКТИВА (А+Б+В+Г+Д+Г+Е+Ж+З)	083		2.748.760	2.229.451
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	084		0	0
ПАСИВА				
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (086+090+091+095+101-102+103-104)	085	24	375.319	340.094
I. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (087+088+089)	086	23	184.132	184.132
1. Запишан капитал од обични акции	087		184.132	184.132
2. Запишан капитал од приоритетни акции	088		0	0
3. Запишан а неуплатен капитал	089		0	0
II. ПРЕМИИ ЗА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	090		0	0
III. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА (092+093+094)	091		0	0
1. Материјални средства	092		0	0
2. Финансиски вложувања	093		0	0
3. Останати ревалоризациони резерви	094		0	0

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

IV. РЕЗЕРВИ (096+097+098-099+100)	095		53.449	43.631
1. Законски резерви	096		63.215	53.397
2. Статутарни резерви	097		0	0
3. Резерви за сопствени акции	098		0	0
4. Откупени сопствени акции	099		9.766	9.766
5 Останати резерви	100		0	0
V. НЕРАСПРЕДЕЛЕНА НЕТО ДОБИВКА	101		102.513	82.877
VI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА	102		0	0
VII. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	103		35.225	29.455
VIII. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	104		0	0
Б. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	105		0	0
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (107+108+109+110+111+112)	106	25	2.280.792	1.837.346
I. Бруто резерви за преносни премии	107		9.187	9.574
II. Бруто математичка резерва	108	25	2.264.942	1.821.953
III. Бруто резерви за штети	109		6.465	5.819
IV. Бруто резерви за бонуси и попусти	110		0	0
V. Бруто еквилизациона резерва	111		0	0
VI. Бруто останати технички резерви	112		198	0
Г. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	113		26.379	10.122
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ (115+116)	114		1.562	1.276
1. Резерви за вработени	115		1.562	1.276
2. Останати резерви	116		0	0
Г. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ (118+119)	117	26	1.458	1.061
1. Одложени даночни обврски	118		0	0
2. Тековни даночни обврски	119		1.458	1.061
Е. ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	120		0	0
Ж. ОБВРСКИ (122+126+130)	121	27	63.250	39.551
I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (123+124+125)	122		0	0
1. Обврски спрема осигуреници	123		0	0
2. Обврски спрема застапници и посредници	124		0	0
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	125		0	0
II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (127+128+129)	126		0	0
1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	127		0	0
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети	128		0	0
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување	129		0	0
III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (131+132+133)	130	27	63.250	39.551
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	131		59.725	35.951
2. Обврски по основ на финансиски вложувања	132		1.326	1.831
3. Останати обврски	133		2.199	1.769
З. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	134		0	0

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2018

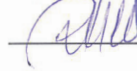
(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	135	0	0
И. ВКУПНА ПАСИВА А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З+5	136	2.748.760	2.229.451
Ј. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - ПАСИВА	137	0	0

Белешките претставуваат составен дел на финансиските извештаи.

Овие финансиски извештаи се одобрени од страна на Одборот на директори за издавање на 26.03.2018 година

Овластен сметководител

Весна Ристанчевска

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2018

(сите износи се исказани во илјади Денари, доколку не е поинаку исказано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО КАПИТАЛОТ - Година што завршува на 31 декември 2018

Извештај за промени во капиталот	ПК	Резерви											Вкупно капитал и резерви 12=1+2+7-8+9+10+11
		1	2	3	4	5	6	7=3+4+5+6	8	9	10	11	
Име на Друштвото: Период на известување:	Кроација а живот 31.12.20 18	Акционерск и капитал	Премии на емитира ни акции	Законски резерви	Статутар-ни резерви	Резерви за сопствени акции	Останати резерви	Вкупно резерви	Откупени сопствени акции	Ревалоризацион а резерва	Нераспределен а добивка (со знак +) или пренесена загуба (со знак -)	Добивка (со знак +)/ загуба (со знак -) за тековната година	
Позиција													
Состојба на 1 Јануари претходната деловна година	I	184.132	0	46.422	0	0	0	46.422	9.766	0	68.926	20.927	310.640
Промена во сметководствените политики	I1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Исправка на грешки во претходниот период	I2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 1 Јануари претходната деловна година – исправено	II	184.132	0	46.422	0	0	0	46.422	9.766	0	68.926	20.927	310.640
Добивка или загуба за претходната деловна година	III	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29.455	29.455	29.455
Добивка или загуба за претходната деловна година	III1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	29.455	29.455	29.455
Несопственички промени во капиталот	III2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	III2,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Белешките од страна 15 до 70 се составен дел на финансиските извештаи

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2018

(сите износи се исказани во илјади Денари, доколку не е поинаку исказано)

Нереализирани добивни/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	II/2,2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Реализирани добивни/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	II/2,3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Останати несопственички промени во капиталот	II/2,4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Сопственички промени во капиталот	IV.	0	6.975	0	0	6.975	0	0	0	0	0	0	0	0	13.951	-20.926	0	0
Зголемување/намалување на акционерскиот капитал	IV1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Останати уплати од страна на сопствениците	IV2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Исплата на дивиденда	IV3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Останата распределба на сопствениците	IV4	0	6.975	0	0	6.975	0	0	0	0	0	0	0	13.951	-20.926	0	0	0
Состојба на 31 декември претходната деловна година	V	184.132	0	53.397	0	53.397	9.766	0	82.877	29.455	0	82.877	29.455	0	82.877	29.455	0	340.094
Состојба на 1 јануари тековната деловна година	VI	184.132	0	53.397	0	53.397	9.766	0	82.877	29.455	0	82.877	29.455	0	82.877	29.455	0	340.094
Промена во сметководствените политики	VI/1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Исправка на грешки во претходниот период	VI/2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Состојба на 1 јануари тековната деловна година – преправено	VII	184.132	0	53.397	0	53.397	9.766	0	82.877	29.455	0	82.877	29.455	0	82.877	29.455	0	340.094

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
Година што завршува на 31 декември 2018

ПОЗИЦИЈА	Број на позиција	Износ	
	Број на позиција	Тековна деловна година	Претходна деловна година
1	2	3	4
А. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ			
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (301+302+303+304+305)			
1. Премија за осигурување и соосигурување и примени аванси	301	769.678	622.357
2. Премија за реосигурување и ретроцесија	302	0	0
3. Приливи од учество во надомест на штети	303	312	0
4. Примени камати од работи на осигурување	304	0	0
5. Останати приливи од деловни активности	305	4.850	0
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (307+308+309+310+311+312+313+314)			
1. Исплатени штети, договорени суми на осигурување, учество во надомест на штети од соосигурување и дадени аванси	307	341.000	281.539
2. Исплатени штети и учество во надомест на штети од реосигурување и ретроцесија	308	160.332	106.223
3. Премија за соосигурување, реосигурување и ретроцесија	309	0	0
4. Надоместоци и други лични расходи	310	1.516	748
5. Останати трошоци за спроведување на осигурување	311	19.581	18.139
6. Платени камати	312	154.547	141.243
7. Данок на добивка и останати јавни давачки	313	115	134
8. Останати одливи од редовни активности	314	4.909	3.461
0. Останати одливи од редовни активности	314	0	11.592
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (300-306)			
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (306-300)	315	428.678	340.818
Б. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ВЛОЖУВАЊА			
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (318+319+320+321+322+323+324+325)			
1. Приливи по основ на нематеријални средства	318	234.625	412.473
2. Приливи по основ на материјални средства	319	0	0
3. Приливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	320	0	0
4. Приливи по основ на вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	321	0	0
5. Приливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	322	151.536	0
6. Приливи по основ на останати финансиски пласмани	323	0	345.460

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

7. Приливи од дивиденди и останати учества во добивка	324	0	0
8. Приливи од камати	325	83.089	67.012
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (327+328+329+330+331+332+333+334)	326	665.369	752.020
1. Одливи по основ на нематеријални средства	327	971	3.304
2. Одливи по основ на материјални средства	328	5.343	2.335
3. Одливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	329	0	0
4. Одливи по основ на вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	330	0	0
5. Одливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	331	0	25
6. Одливи по основ на останати финансиски пласмани	332	659.056	746.357
7. Одливи од дивиденди и останати учества во добивка	333	0	0
8. Одливи од камати	334	0	0
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (317-326)	335	0	0
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (326-317)	336	430.745	339.548
V. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ			
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (338+339+340)	337	0	0
1. Приливи по основ на зголемување на акционерскиот капитал	338	0	0
2. Приливи по основ на примени краткорочни и долгорочни кредити и заеми	339	0	0
3. Приливи по основ на останати долгорочни и краткорочни обврски	340	0	0
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (342+343+344)	341	0	0
1. Одливи по основ на отплата на краткорочни и долгорочни кредити и заеми и останати обврски	342	0	0
2. Одливи по основ на откуп на сопствени акции	343	0	0
3. Одливи по основ на исплата на дивиденда	344	0	0
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (337-341)	345	0	0
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (341-337)	346	0	0
Г. ВКУПНО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (300+317+337)	347	1.004.303	1.034.830
Д. ВКУПНО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (306+326+341)	348	1.006.369	1.033.559
Ѓ. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (347-348)	349	0	1.271
Е. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (348-347)	350	2.067	0
Ж. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТОКОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД	351	21.787	20.516
З. ЕФЕКТ ОД ПРОМЕНА НА КУРСОТ НА СТРАНСКИ ВАЛУТИ ВРЗ ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	352	0	0
С. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД (349-350+351+352))	353	19.720	21.787

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

1. ОСНОВНИ ИНФОРМАЦИИ

КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД - Друштво за осигурување на живот, Скопје (во понатамошниот текст Друштвото) има добиено Решение за издавање на дозвола за вршење на работи на осигурување бр.18-3209/6 од 10.08.2004 година, според кое Друштвото ќе врши работи на осигурување во рамките на следните класи на осигурување:

- осигурување на живот (освен она наведено во точките од 20 до 23 од член 5 од Законот за супервизија на осигурување), и
- осигурување од последици на несреќен случај - незгода (вклучувајќи и индустриски повреди и професионални заболувања) во случај на смрт или нарушување на здравјето поради повреда.

Како основач со 95% сопственост на капиталот се јавува Кроација Осигурување дд Загреб, ул.Мирамарска бр.22 Загреб, Хрватска. Останатите 5% се сопственички акции на КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ АД - Друштво за осигурување на живот, Скопје. Крајно матично друштво е Адрес Група дд Ровињ, Хрватска.

Основачкиот капитал на Друштвото изнесува 3.000.000 ЕУР, поделен на 30.000 обични акции со номинална вредност на една акција од 100 ЕУР.

Седиштето на Друштвото е регистрирано во Скопје, на ул. Св. Кирил и Методиј бр.20.

Вкупниот број на вработени со 31 декември 2018 година изнесува 60 вработени од кои 18 на неопределено и 42 на определено време (2017: 60 вработени).

Членови на Одбор на Директори

Одборот на Директори на Кроација Осигурување - Живот АД, Скопје во периодот 01.01.2018 -31.12.2018 година работеше во состав:

- г. Жељко Јукиќ, Претседател на Одборот на Директори
- г. Роберт Вучковиќ, Неизвршен член на Одборот на Директори
- г. Матија Јурин, Неизвршен член на Одборот на Директори
- г-ѓа Вилма Учета Дузлевска, Извршен член на Одборот на Директори
- г. Огнен Блажевски, Неизвршен независен член на Одборот на Директори

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ

2.1. Основ за подготовка на финансиските извештаи

Во сите материјални аспекти, овие финансиски извештаи се подготвени во согласност со Законот за трговски друштва (објавен во Службен весник на РМ бр. 28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 107/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 38/14, 41/14, 138/14, 88/15, 192/15, 6/2016, 30/16, 61/16, 64/18, 120/18 и 239/18), законските одредби од Законот за супервизија на осигурувањето (Сл.весник 27/2002, 84/2002, 98/2002, 33/2004, 88/05, 79/07, 08/08, 88/08, 56/09, 67/10, 44/2011, 112/2011, 7/2012, 30/2012, 45/2012, 60/2012, 64/2012, 23/2013, 188/2013, 112/2014, 153/2015, 192/2015, 23/2016, 83/18 и 198/18) и Правилникот за водење сметководство (Службен весник на РМ бр. 159/2009, 164/2010 и 107/2011), каде што беа објавени Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), од МСФИ 1 до МСФИ 8, Меѓународните сметководствени стандарди (МСС) од МСС 1 до МСС 41, Толкувањата на Комисијата за толкување на меѓународно финансиско известување (КТМФИ) од КТМФИ 1 до КТМФИ 17 и Толкувањата на Постојниот комитет за толкување ПКТ од ПКТ 7 до ПКТ 32. МСФИ 9, МСФИ 10, МСФИ 11, МСФИ 12, МСФИ 13, МСФИ 15, МСФИ 16, МСФИ 17, КТМФИ 18, КТМФИ 19, КТМФИ 20, КТМФИ 21, КТМФИ 22 и КТМФИ 23 не се вклучени во Правилникот за водење сметководство и не се применуваат од страна на Друштвото. МСФИ (вклучувајќи МСФИ1), претходно познати како МСС (Меѓународни сметководствени стандарди), беа иницијално објавени во Службен весник во 1997 година и оттогаш беа неколку пати ажурирани. Последното ажурирање беше во декември 2010 година.

Исто така, согласно Законот за супервизија на осигурувањето, Агенцијата за супервизија на осигурување има пропишано подзаконски акти и правилници од кои ги издвојуваме следниве:

- Правилник за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување (сл.весник 148/2010 и 41/2011);
- Правилникот за формата и содржината на билансните шеми и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или реосигурување (сл.весник 5/2011, 41/2011, 64/2011, 187/2013 и 61/2016);
- Правилник за видови и карактеристики на средствата кои ги покриваат техничките резерви и средствата кои ја покриваат математичката резерва како и детално пласирање и ограничување на тие вложувања и нивно ограничување (сл.весник 64/2011, 127/2014 и 61/2016);
- Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на Годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или реосигурување (сл.весник 5/2011, 41/2011, 64/2011, 187/2013 и 61/2016);
- Правилник за формата и содржината на ревизорскиот извештај и минималниот опфат на ревизија на друштвата за осигурување и реосигурување (сл.весник 169/2010);
- Правилник за формата и содржината на дополнителните финансиски извештаи на друштвата за осигурување (сл.весник 30/2012 и 61/2016);
- Детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување;
- Правилник за методот за пресметка на коефициентот на пресметка на ликвидност и минималната ликвидност (сл.весник 64/2011 и 61/2016);
- Правилник за формата и содржината на Извештајот за вреднување на ставките во Билансот на состојба (сл.весник 67/2011);
- Правилник за пресметка на потребното ниво на маргина на солветност (сл.весник 5/2011, 41/2011 и 61/2016);
- Метод за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за изготвување на финансиските извештаи (сл.весник 169/2010, 141/2013 и 61/2016);
- Правилник за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви (сл. весник 158/2010, 169/2010, 41/2011 и 187/2013);
- Правилник за статистичките осигурителни стандарди на друштвата за осигурување и /или реосигурување (сл.весник 5/2011, 167/2011, 189/2013 и 22/2016).

Друштвото ги применува сите релевантни стандарди, измени и толкувања кои беа издадени во Службен весник, како што е презентирано погоре.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје Финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА НА ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ (продолжува)

2.2 Основни сметководствени методи

Финансиските извештаи се составени врз основа на методот на набавна вредност, освен за вложувањата кои се чуваат до доспевање кои се признаени според методата на амортизирана набавна вредност, врз основа на претпоставката на принципот на континуитет.

2.3 Користење на проценки и расудувања

При подготвувањето на овие финансиски извештаи Друштвото применува одредени сметководствени проценки. Одредени ставки во финансиските извештаи кои не можат прецизно да се измерат се проценуваат. Процесот на проценување вклучува расудувања засновани на последните расположливи информации.

Проценки се употребуваат при проценување на корисниот век на употреба на средствата, објективната вредност на побарувањата односно нивната ненаплатливост, објективната вредност на вложувањата расположливи за продажба и сл.

Реалните состојби може да се разликуваат од овие проценки. Во текот на периодите одредени проценки може да се ревидираат доколку се случат промени во врска со околностите на коишто била засновата проценката или како резултат на нови информации, поголемо искуство или последователни случувања.

Ефектите од промените во сметководствените проценки се вклучуваат во утврдувањето на нето добивката или загубата во периодот на промената и/или во идните периоди доколку промената влијае и на двете.

2.4 Функционална и известувачка валута

Финансиските извештаи се прикажани во македонски денари (“МКД” или “денари”), која е функционална валута на Друштвото. Освен каде што е наведено, финансиските информации се прикажани во македонски денари.

**КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018**

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

Основните сметководствени политики и проценки користени при составувањето на овие финансиски извештаи се дадени подолу. Сметководствените политики се користат конзистентно во текот на разгледуваниот период.

3.2 Класификација на договорите за осигурување и реосигурување

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот), согласувајќи се да го обештети осигуреникот доколку определен неизвесен иден настан (осигурен настан) неповолно влијае на осигуреникот. Ризикот од осигурување се разликува од финансискиот ризик. Финансискиот ризик е ризик од можни идни промени на една или повеќе од следните променливи компоненти: каматни стапки, цените на хартиите од вредност, цените на добрата, курсевите на странските валути, индексот на цените или стапките, кредитниот рејтинг или кредитниот индекс или друга променлива компонента, која се обезбедува во случај на промена на нефинансиска променлива компонента која што не се однесува на договорната страна. Осигурителните договори можат да носат и финансиски ризик.

Ризикот од осигурување е значителен ако, и само ако, осигурениот настан може да предизвика Друштвото да плати значителни дополнителни користи. Доколку еден договор се класифицира како договор за осигурување тој останува класифициран како договор за осигурување се додека сите права и обврски од истиот не згаснат или истечат.

3.3 Договори за осигурување

(а) Признавање и мерење

Приходи

Приходите се мерат според објективната вредност на надоместокот кој што е примен или се побарува. Приходите се признаваат ако истовремено се зголемат средствата или се намалат обврските.

Приходот се признава само кога е веројатно дека економските користи поврзани со трансакцијата ќе претставуваат прилив за Друштвото. Кога ќе се јави неизвесност во врска со наплатливоста на износот кој веќе е вклучен во приходот, ненаплатливиот износ, или износот чиешто надоместување не е повеќе веројатно се признава како расход, а не како корекција на износот на приходот којшто бил првично признаен.

Бруто полисирана премија

Бруто полисираните премии го рефлектираат работењето во текот на годината и не вклучуваат даноци или обврски по основ на премии.

**КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018**

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.2 Договори за осигурување (продолжува)

(а) Признавање и мерење (продолжува)

Приходи (Продолжува)

Заработениот дел од премиите се признава како приход. Премиите се заработени од датумот на настанувањето на ризикот за времетраење на период на обештетување, врз основа на моделот на преземени ризици.

Резерва за преносна премија

Резервата за преносна премија се состои од делот од бруто полисирани премии од незгода кој се проценува дека ќе се заработи во следната година, пресметан за секој поделен договор за осигурување, користејќи го дневниот про-рата метод и доколку е потребно, коригиран за да ја одрази промената во настанувањето на ризикот за периодот покриен со договорот.

Штети и исплати на осигуреници

Трошоците по основ на штети по договори за осигурување ги вклучуваат:

- трошоците за настанати, пријавени и исплатени штети;
- трошоците за настанати, пријавени, но неисплатени штети;
- трошоците за настанати, но непријавени штети.

Трошоците за настанати, пријавени, но неисплатени штети и трошоците за настанати, но непријавени штети, ја преставуваат разликата во соодветните резерви по основ на договори за осигурување.

Настанатите штети и исплати на осигуреници ги опфаќаат трошоците за подмирување на платени и неподмирени штети, како и исплати на осигуреници по основ на доживување кои што произлегуваат од настани кои се случиле во тековната финансиска година.

Настанатите штети и исплати на осигуреници исто така ги опфаќаат трошоците за подмирување на износите кои се исплатени по основ на откуп на полиси врз основа на таблица на откупни вредности.

Неподмирени штети ги опфаќаат резервите на Друштвото за проценетите конечни трошоци за подмирување на сите настанати, но неподмирени штети на денот на билансот на состојба без оглед дали штетите се пријавени или не. Неподмирени штети се проценуваат преку прегледување на поделни штети и определување на посебна резерва за настанатите, но непријавени штети, ефектот на интерните и екстерните предвидливи настани, како што е промената на процедурите за разрешување на штетите, инфлацијата, судските трендови, промени во законската регулатива, како и минати искуства и трендови. Резервите за неподмирени штети не се дисконтираат. Корекциите на резервите за штети направени во претходните години се рефлектираат во финансиските извештаи за периодот во кој корекциите се направени и доколку се материјални, посебно се обелоденети. Применетите методи и направените проценки, се проверуваат редовно.

Резервациите за штети се формираат по начелата на актуарската пракса со употреба на соодветни статистички методи.

**КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018**

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.2 Договори за осигурување (продолжува)

(б) Трошоци за стекнување

Трошоците за стекнување се дефинираат како трошоци за стекнување на нови договори за осигурување и ги вклучуваат директните трошоци, како што се провизиите за стекнување и трошоците поврзани со обработка на понуди и издавање на полиси. Трошоците за стекнување се признаваат како трошок во моментот на настанување.

(в) Побарувања и обврски од осигурување

Износите кои се должат на, и побаруваат од страна на, осигурениците, агентите и други побарувања претставуваат финансиски инструменти и се вклучуваат во побарувања и обврски од осигурување, а не во резервите по договорите за осигурување.

(г) Средства за реосигурување

Друштвото цедира реосигурување при своето редовно работење заради намалување на потенцијалните нето загуби преку дисперзирање на ризиците. Средствата, обврските, приходите и расходите кои произлегуваат од договорите за реосигурување се презентираат одвоено од со нив поврзаните средства, обврски, приходи и расходи од договорите за осигурување, поради тоа што договорите за реосигурување не го ослободуваат Друштвото од неговите директни обврски кон осигурениците.

Само правата од договорите кои предизвикуваат значителен пренос на ризикот од осигурување се сметаат за средства од реосигурување. Правата од договорите со кои не се врши пренос на значителен дел на ризикот од осигурување се сметаат за финансиски инструменти.

Бруто полисирана премија предадена во реосигурување

Премиите за реосигурување се признаваат како трошок конзистентно со основата за признавање на премиите од со нив поврзаните договори за осигурување. За основниот осигурителен бизнис премиите од реосигурување се признаваат како расход во текот на периодот покриен со реосигурувањето, во согласност со очекуваното однесување на реосигурениот ризик.

3.4 Приходи од финансирање

Приходите од финансирање кои се пресметани до датумот на билансот на состојба, се искажуваат како приходи во годината на која се однесуваат, независно дали се наплатени. Тие се состојат од приходи од капитални добивки од продажба на хартии од вредност, приходи од камати и курсни разлики.

Каматите се признаваат на пресметковна основа според методот на ефективна каматна стапка.

Методата на ефективна каматна стапка е метода на мерење на финансиските средства според амортизирана набавна вредност и алокација на приходите од камата во периодот на очекуваното достасување на финансиските инструменти.

**КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018**

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.5 Расходи од финансирање

Расходите од финансирање кои се пресметани до датумот на билансот на состојба, се искажуваат како расходи во годината на која се однесуваат, независно дали се платени. Тие се состојат од расходи од камати, провизии и курсни разлики.

Каматите се признаваат како расходи согласно на временскиот период за кои се однесуваат.

3.6 Расходи

Во политиката за признавање расходи, Друштвото се придржува до следните критериуми:

- расходите имаат за последица намалување на средствата или зголемување на обврските, што е возможно да се измери со сигурност;
- расходите имаат директна поврзаност со настанатите трошоци и посебните позиции на приходите;
- кога се очекува остварување на приходите во повеќе идни пресметковни периоди, тогаш признавањето на расходите се извршува со постапката на разумна алокација на пресметковни периоди;
- расходот веднаш се признава во пресметковниот период кога издатокот не остварува идни економски користи, а нема услови да се признае како позиција на активата во билансот;
- расходот веднаш се признава во пресметковниот период и тогаш кога настанала обврска, а нема услови да се признае како позиција на активата.

Сите трошоци и расходи кои се однесуваат на пресметковниот период мораат да бидат опфатени во финансиските извештаи.

3.7 Трансакции во странска валута

Деловните промени во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на деловната промена. Сите монетарни средства и обврски искажани во странска валута се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на билансот на состојбата.

Позитивните и негативните курсни разлики што настанале со пресметка на побарувањата и обврските во странска валута во нивната денарска противвредност се искажани во билансот на успех како приходи, односно расходи од финансирање во годината на која се однесуваат. Важечките средни курсеви на странските валути на 31 декември 2018 и 2017, се следните:

	Во денари 2018	Во денари 2017
ЕУР	61,4950	61,4907

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.8 Данок од добивка (тековен и одложен)

Даночниот расход на периодот се состои од тековен и одложен данок. Данокот се признава во добивката и загубата, освен до степен до кој се однесува на ставки признаени во останатата сеопфатна добивка или директно во капиталот. Во овој случај, данокот исто така се признава во останатата сеопфатна добивка или директно во капиталот, соодветно.

Тековен данок на добивка

Тековниот данок на добивка се пресметува на основа на даночните закони усвоени или значително усвоени на денот на изготвување на Извештајот за финансиската состојба, во земјите во кои Друштвото оперира и генерира добивка која е предмет на оданочување. Повремено, Раководството ги оценува позициите во даночните пријави во однос на ситуациите каде апликативната даночна регулатива бара соодветни интерпретации. Раководството исто така пресметува резерви, кога е неопходно, врз основа на износите кои се очекува да бидат исплатени на даночните власти.

Одложен данок на добивка

Одложениот данок на добивка се определува со примена на даночни стапки (и закони) кои се усвоени или значајно усвоени на денот на изготвување на Извештајот за финансиската состојба и кои се очекува да се применуваат кога поврзаните одложени даночни средства се реализирани или одложените даночни обврски се подмирени.

Одложените даночни средства се признаваат само до степен до кој е веројатно дека идните оданочиви добивки ќе бидат на располагање и ќе можат да се искористат за порамнување со привремените разлики меѓу одложените даночни средства и обврски. Одложените даночните средства и обврски се нетираат само кога постои законско право за порамнување на тековните даночни средства наспроти тековните даночни обврски и кога одложените даночни средства и обврски се однесуваат на данокот на добивка наплатен од страна истиот даночен орган, било да се од истото лице кое подлежи на оданочување или различни лица кои подлежат на оданочување, кои имаат намера да ги подмират износите на нетирана основа. Друштвото нема признаено одложени даночни средства и обврски на 31 декември 2018 и 2017 година, бидејќи не постојат привремени разлики на овие датуми. Пресметката на ефективната даночна стапка е дадена во Белешката 16.

3.8 Парични средства

Паричните средства и парични еквиваленти се високо ликвидни средства. Паричните еквиваленти се дефинираат како краткорочни, високо ликвидни вложувања, кои можат брзо да се конвертираат во парични средства и кои се предмет на безначаен ризик во промената на нивната вредност.

Паричните средства се водат во билансот на состојба според номинална вредност. За целите на финансиските извештаи, паричните средства се состојат од готовина во благајни, парични средства на денарски и девизни сметки во банки.

3.9 Побарувања од осигурување

Побарувањата по основ на премии за осигурување се состојат од фактурирани, а ненаплатени премии за осигурување согласно тарифата на Друштвото, намалени за направената исправка на вредноста (резервација) за сомнителните и ненаплатливи побарувања, според регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето

**КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018**

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.9 Побарувања од осигурување (продолжува)

Вредноста на побарувањата се намалува за исправката за сомнителни и спорни побарувања, односно за вредносното усогласување на побарувањата според рочната структура, и тоа како што следи:

Старост на побарувања (доспеани)	% на исправка од номиналниот износ
Доспеани до 30 дена	0%
Доспеани од 31 до 60 дена	10%
Доспеани од 61 до 120 дена	31%
Доспеани од 121 до 270 дена	51%
Доспеани од 271 до 365 дена	71%
Доспеани над 365 дена	100%

3.10 Вложувања во хартии од вредност

а) Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање

Вложувањата кои се чуваат до доспевање се состојат од вложувања во краткорочни или долгорочни хартии од вредност (државни записи или обврзници) издадени од страна на државата кои Друштвото ги чува во своето портфолио до нивното доспевање заради остварување на приходи од камати.

Почетно, вложувањата се искажани по набавна вредност, вклучувајќи ги и трансакциските трошоци, односно според износот на парични средства и еквиваленти на парични средства платени за нивна набавка.

Последователно, сите вложувања кои се чуваат до доспевање се признаваат според амортизирана набавна вредност користејќи ја методата на ефективна каматна стапка. Добивка или загуба се признава во билансот на успех кога финансиското средства се депризнава или е оштетено, како и преку процесот на амортизација.

б) Вложувања во хартии од вредност кои се расположливи за продажба

Вложувањата во хартиите од вредност расположливи за продажба се вложувања за кои Друштвото има намера да ги држи на неодредено време, но може да се продадат заради подобрување на ликвидноста, промени на каматни стапки, курс или цена на инструментот.

Финансиските вложувања расположливи за продажба се мерат според нивната објективна вредност на датумот на вреднување и известување, која е нивната последна цена за вложувањата за кои што постои активен пазар. За сопственичките инструменти за кои нема активен пазар и нивната објективна вредност не може веродостојно да се утврди се користат техники на вреднување како на пример амортизирана набавна вредност користејќи ја методата на ефективна каматна стапка, според регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето.

**КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018**

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.10 Вложувања во хартии од вредност (продолжува)

Загуби заради обезвреднување се утврдуваат со поединечна проценка на финансиската состојба на издавачот на хартиите од вредност.

в) Вложувања во хартии од вредност за тргување

Вложувањата во хартии од вредност за тргување се вложувања за кои Друштвото има намера да ги држи определено време и да ги продаде кога за тоа ќе се создадат поволни услови.

Финансиските вложувања за тргување се мерат според нивната објективна вредност на датумот на вреднување и известување.

Остварените добивки и загуби, како и неостварените добивки и загуби кои произлегуваат од промена на објективната вредност на финансиските средства кои се чуваат за тргување се вклучуваат во извештајот за сеопфатна добивка во периодот во кој настануваат.

3.11 Опрема

(1) Општа објава

Почетно, опремата се евидентира по нејзината набавна вредност. Набавната вредност ја чини фактурната вредност на набавените средства зголемена за сите трошоци настанати до нивното ставање во употреба. Последователно, опремата се води по нејзината набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и било какво оштетување на вредноста.

Трошоците за тековно и инвестиционо одржување се евидентираат на товар на расходите во моментот на нивното настанување. Издатоците кои се однесуваат на реконструкции и подобрувања, кои го менуваат капацитетот или корисниот век на употреба на опремата, се додаваат на набавната вредност на тие средства.

Позитивната, односно негативната разлика настаната при продажба на опрема се книжи како капитална добивка или загуба и се искажува во рамките на останатите приходи, односно расходи.

(2) Амортизација

Амортизацијата на опремата претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба на средството. Опремата се амортизира поединечно, се до нејзиниот целосен отпис. Употребените годишни стапки на амортизација односно предвидените корисни векови на употреба на опремата за 2018 година во однос на 2017 година се следните:

	2018	2017	2018	2017
Транспортни средства	25 %	25 %	4 години	4 години
Компјутерска опрема	25 %	25 %	4 години	4 години
Останата опрема	10 - 25 %	10 - 25 %	4 - 10 години	4 - 10 години
Канцелариски мебел	20%	20%	5 години	5 години

**КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018**

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.12 Нематеријални средства

Едно средство се признава за нематеријално кога е сигурно дека субјектот го поседува истото, може да го идентификува и кое нема физичка содржина.

Почетното мерење на едно нематеријално средство е според набавната вредност што ја сочинуваат трошоците за негово стекнување, а тоа се износот на исплатени парични средства или еквиваленти на парични средства во моментот на негово стекнување. Последователно, нематеријалните средства се признаваат по нивната набавна вредност намалена за акумулираната амортизација.

Амортизацијата на нематеријалните средства претставува систематска распределба на амортизирачкиот износ за време на корисниот век на употреба на средството. Стапката на амортизација во 2018 година изнесува 25% годишно (2017: 25% годишно).

а) Оштетување на средствата

Средствата кои имаат неограничен век на користење и не се амортизираат се предмет на годишна анализа за можноста за нивно оштетување. Средствата кои се амортизираат се предмет на анализа за можноста за нивно оштетување секогаш кога постојат услови кои укажуваат дека нивната сегашна сметководствена вредност е повисока од нивната надоместлива вредност што покажува дека истите се оштетени. Загубата поради оштетување се евидентира за износот за кој сегашната вредност ја надминува надоместлива вредност. Надоместливата вредност претставува повисоката вредност од нето продажната вредност на средството намалена за трошоците за продажба и употребната вредност на средството.

3.13 Обврски спрема добавувачи

Обврските спрема добавувачи се искажуваат во висина на номиналните износи што произлегуваат од деловните трансакции.

Обврските спрема добавувачи се отпишуваат по истекот на рокот на застареност или со вонпроцесно порамнување, со товарење на останатите приходи.

3.14 Обврски по основ на договори за осигурување

Во рамките на обврските по основ на договорите за осигурување се вклучени следниве категории на обврски/резерви на Друштвото:

- Резерви за настанати, пријавени и неисплатени штети;
- Резерви за настанати, но непријавени штети;
- Резерви за повторно отворени штети;
- Резерви за трошоци за обработка на штети;
- Обврски по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети;
- Резерви за преносна премија;
- Математичка резерва.

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.14 Обврски по основ на договори за осигурување (продолжува)

а) Резерви за настанати, пријавени и неисплатени штети

Признавање

Настанатите, пријавени и неисплатени штети се признаваат во моментот кога од осигурената страна ќе се прими пријавата за штета. Признавањето на овие резерви не зависи од комплетноста на поднесената документација за пријава на штета.

Почетно мерење

Друштвото ги пресметува резервите за настанати, пријавени и неисплатени штети имајќи ги предвид сите фактори кои влијаат на очекуваните трошоци кои произлегуваат од преземените обврски. При тоа, Друштвото ги зема во предвид:

- Медицински извештаи за повреди или болести;
- Судски одлуки, било да се конечни или не;
- Штети за кои се водат судски постапки според очекуваниот исход;
- Останати трошоци кои произлегуваат од обработка и исплата на штети.

Последователно мерење

Настанатите, пријавени и неисплатени штети до крајот на периодот на известување се утврдуваат преку разгледување на индивидуалните штети врз основа на резервација на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата.

На крајот на секој период на известување, Друштвото врши анализа на претпоставките кои се користени за почетно мерење на настанатите, пријавени и неисплатени штети. Доколку има промена во проценетата вредност на идните одливи кои ќе настанат како резултат на исплата на штетата, разликата се признава веднаш, и тоа низ добивката и загубата за периодот.

Значајни доцнења можат да настанат при објавувањето на одредени општи штети од осигурување, и поради тоа крајниот трошок за нив не може со сигурност да се утврди на крајот на периодот на известување. Сите разлики помеѓу пресметаните и последователно платените износи се прикажуваат во добивката или загубата во периодот на плаќање.

б) Резерви за настанати и непријавени штети

Мерење

Резервациите за настанатите, но непријавените штети се пресметуваат на секој период на известување и истите се пресметани со примена на Chain-Ledder методата.

Промените во користените актуарски методи за пресметка на штетите не претставуваат промена во основите за мерење.

**КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018**

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.14 Обврски по основ на договори за осигурување (продолжува)

в) Резерви за повторно отворени штети

Признавање

Резервите за повторно отворени штети се признаваат во моментот кога од осигурената страна ќе се прими пријавата за штета, или на крајот на периодот на известување за сите штети кои се повторно отворени до датумот кога финансиските извештаи биле авторизирани за издавање, а кои биле иницијално пријавени пред крајот на периодот на известување.

Класификација

Резервите за повторно отворени штети се прикажуваат во рамките на резервите за настанати, пријавени, но неисплатени штети.

Мерење

Резервите за повторно отворени штети се утврдуваат преку разгледување на индивидуалните штети врз основа на резервација на проценетиот конечен трошок за подмирување на штетата.

г) Резерви за трошоци за обработка на штети

Друштвото креира два вида на резерви на трошоци за обработка на штети:

- Директни трошоци;
- Индиректни трошоци.

Директните трошоци за обработка на штети се сите трошоци за кои што е познато дека ќе настанат во текот на решавање на настанатите пријавени, но неисплатени штети. Резервите за директни трошоци за обработка на штети се мерат по недисконтиран иден очекуван одлив на економски користи.

Индиректните трошоци за обработка на штети ги претставуваат трошоците кои ќе настанат во текот на решавање на настанатите, пријавени, но неисплатени штети.

Обврски по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети

Признавање

Обврските по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети се признаваат во моментот кога со осигурената страна е постигнат договор за исплата на штета. Во тој момент обврските за штети се депривираат од резервите за настанати, пријавени, но неисплатени штети.

Мерење

Обврските по основ на разрешени (ликвидирани), но неисплатени штети се мерат по објективната вредност на договорените износи кои што треба да бидат исплатени. Вообичаено тоа е еквивалент на паричните средства кои ќе бидат исплатени за измирување на обврската. Поради краткиот период од датумот на признавање до датумот на депривирање (исплата), Друштвото не врши дисконтирање на овие обврски.

**КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018**

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.14 Обврски по основ на договори за осигурување (продолжува)

д) Резерви за преносна премија

Делот од запишаните премии, кој се однесува за последователниот период, се разграничува како преносна премија. Промената во резервирањата на преносната премија се евидентира во добивката или загубата за годината со цел да се признае приходот во период кој соодветствува на периодот на ризик. Пресметката на преносната премија се врши за секој поединечен договор.

ѓ) Математичка резерва

Математичка резерва претставува разлика помеѓу сегашната вредност на проценетите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување и сегашна вредност на идните обврски врз основа на тие договори. Математичката резерва е фонд во кој се собираат средствата од премиите од животни осигурувања на сите осигуреници.

Математичката резерва се пресметува со примена на нето метода, како разлика помеѓу сегашна вредност на идни обврски на осигурувачот и сегашна вредност на идни обврски на договорувачот на осигурувањето.

Математичката резерва се пресметува со користење на соодветни актуарски проценки, притоа земајќи ги во предвид сите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од поединечните договори за осигурување.

Математичката резерва се пресметува за секој договор за осигурување поединечно.

3.15 Тест на адекватност на обврските

Друштвото спроведува тест за адекватност на обврските (ЛАТ) минимум еднаш годишно. Главните анализи кои што се спроведуваат се анализи на коефициенти на штети и run-off анализи на резервите на квартално ниво.

Доколку со ЛАТ анализата се идентификува недостаток на резерви, износот се прикажува веднаш во извештајот за сеопфатна добивка.

3.16 Капитал

(1) Основна главнина

Основната главнина се признава во висина на номиналната вредност на издадените и уплатени акции.

(2) Резерви

Резервите на сигурност претставуваат неноминиран капитал кој се формира со распределба од остварената добивка. Зголемувањето на резервите на сигурност се врши со распределба на најмалку една третина од остварената добивка по годишната сметка, ако таа не се користи за покривање на загубата од претходните години.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3 . ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.16 Капитал (продолжува)

Средствата на резервите на сигурност Друштвото ги користи за покривање на загуби од работењето и други ризици.

Друштвото за осигурување што формирало резерви на сигурност најмалку во висина на 50% од остварената просечна премија во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка, не е должно понатаму да издвојува од добивката во резервите на сигурност.

(3) Откупени сопствени акции

Акциите кои се издадени од Друштвото и кои ги поседува истото се третираат како сопствени (резервски) акции, се признаваат по нивната набавна вредност и се презентираат како намалување на капиталот на Друштвото.

Сопствените акции се стекнуваат со нивно откупување на секундарниот пазар на хартии од вредност (берза) по тековни берзански цени со претходно донесени одлуки за нивно стекнување од страна на надлежните органи на управување на Друштвото. Стекнатите сопствени акции се признаваат по нивната набавна вредност во која што се вклучени и трансакционите трошоци (провизии) направени за нивното стекнување.

Сопствените акции се отуѓуваат по пат на нивно повторно издавање (јавна или приватна понуда), како и со нетрговски преноси (залог и сл) согласно одредбите на Законот за хартии од вредност. Разликата што се јавува при отуѓувањето на сопствените акции помеѓу нивната набавна и продажна вредност се признава како премија на емитирани акции и се прикажува во рамките на вкупниот капитал на Друштвото.

3.17 Наеми

Наемите со кои се пренесуваат на Друштвото сите ризици и користи кои произлегуваат од сопственоста на изнајменото средство се признаваат како финансиски наеми, при што средството се евидентира според неговата објективна вредност или доколку е таа пониска, сегашната вредност на минималните плаќања за наемот.

Наемите каде што значаен дел од ризиците и користите кои произлегуваат од сопственоста се задржани од наемодавателот, се класифицираат како оперативни наеми. Плаќањата за наем при оперативен наем се искажуваат во билансот на успех на рамномерна основа за времетраењето на наемот во евиденцијата на наемателите. Наемодавателите ги презентираат средствата кои се предмет на оперативен наем во билансот на состојба како средства за издавање или вложувања во недвижности. Друштвото користи деловни простории под оперативен наем за кои се плаќаат месечни наемнини.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

3. ОСНОВНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжува)

3.18 Користи на вработените

Користи на вработените се сите форми на надоместок кој го дава Друштвото во размена за извршената услуга од страна на вработените.

(1) Краткорочни користи за вработените

Краткорочни користи за вработените се користи кои доспеваат за плаќање во рамките на дванаесет месеци по крајот на периодот во кој вработените ја извршиле услугата. Тука спаѓаат платите и придонесите за социјално осигурување, краткорочно платени отсуства, учества во добивките и други немонетарни користи. Сите краткорочни користи за вработените се признаваат како расход и обврска во висина на недисконтираниот износ на користите.

(2) Користи по престанок на вработувањето јубилејни награди и неискористен годишен одмор

Друштвото врши уплата на придонесите за пензиско и инвалидско осигурување на вработените во согласност со домашната законска регулатива. Придонесите, засновани на платите на вработените, се уплатуваат во Националниот фонд. Друштвото нема никакви дополнителни обврски поврзани со плаќањето на овие придонеси. Друштвото е обврзано да им исплати на вработените кои заминуваат во пензија минимална отпремнина која одговара на две месечни просечни плати исплатени во државата во моментот на пензионирање, јубилејна награда во висина на основицата - за најмалку 10 години непрекината работа и обврска за неискористен годишен одмор според колективниот договор на соодветниот сектор. Друштвото има направено резервирање за ова право на вработените во износ од 446 илјади денари со 31.12.2018 година (2017: 336 илјади денари).

3.19 Резервации

Резервации (резерви за обврски) се признаваат кога Друштвото има сегашна обврска (правна или изведена) како резултат на минат настан, кога е веројатно дека ќе настанат идни одливи на средства по тој основ и кога е можно да се процени износот на обврската. Кога се очекува надоместување на дел од ваква обврска во иднина, пример преку договори за осигурување, надоместувањето се признава како посебно средство но само кога е извесно дека ќе биде примено истото. Расходот за било која резервација се признава во билансот на успех намалено за износот на надоместувањето. Ако ефектот од временската вредност на парите е значаен, резервациите се дисконтираат на нивната сегашна вредност со примена на стапки пред оданочување кои ги одразуваат тековните пазарни проценки.

Неизвесни средства и обврски

Неизвесна обврска е можна обврска која произлегува од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни обврски не се признаваат во финансиските извештаи, туку само се обелоденуваат. Неизвесни средства се можни средства кои произлегуваат од минати настани, чие постоење ќе биде потврдено со случување или неслучување на еден или повеќе неизвесни идни настани, кои не се во целост под контрола на Друштвото. Неизвесни средства се признаваат само кога е веројатен приливот на економски користи.

4. КЛУЧНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ РАСУДУВАЊА ВО ПРИМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ НА ДРУШТВОТО

Друштвото прави проценки и претпоставки кои влијаат на износите на средствата и обврските во наредната финансиска година. Проценките и со нив поврзаните претпоставки постојано се предмет на преоценување и се темелат на минато искуство и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани за кои се верува дека се извесни во соодветните околности.

4.1 Клучни извори на несигурност во проценките

Подолу се презентирани проценките и претпоставките во врска со обврските по основ на осигурување.

Резерви по договори за осигурување

Претпоставките кои влијаат на прикажаните износи на средства и обврски од осигурување се користат за да се утврди резервата по договори за осигурување, која е доволна за да се покријат обврските кои можат да произлезат од договорите за осигурување, доколку тие можат да се предвидат. Како и да е, земајќи ја во предвид неизвесноста при утврдувањето на резервацијата на неподмирени штети, возможно е дека крајниот резултат ќе се разликува од оригинално утврдената обврска.

Општи договори за осигурување-Технички/Математички резерви од договори за животна осигурување

На датумот на извештајот за финансиската состојба се одредуваат резерви за очекуваните конечни трошоци за подмирување на сите штети кои настанале се до тој датум, без оглед дали се пријавени или не, вклучувајќи ги и трошоците за разрешување на штетите, намалени за износите кои се веќе исплатени. Резервите за штети не се дисконтираат за временската вредност на парите.

Изворите на податоци употребени како влезни информации за градење на претпоставките се типични и интерни за Друштвото, притоа применувајќи детални анализи кои се прават најмалку еднаш годишно.

Претпоставките се проверуваат со цел да се утврди дали се конзистентни со информациите од пазарот или други објавени информации.

Друштвото обрнува посебно внимание на тековните трендови.

Проценката на настанатите, но сеуште непријавени штети (ИБНР) генерално е предмет на повисок степен на несигурност во однос на проценките на пријавените штети, за кои што Друштвото располага со повеќе информации. ИБНР штетите многу често може да станат видливи за Друштвото дури по неколку години по случувањето на настанот кој ја предизвикал таа штета.

Секоја пријавена штета се проценува поодделно, земајќи ги во предвид условите во кои настанала штетата, информациите достапни од проценителите на штети и минатите искуства за големината на слични штети. Проценките по поодделните предмети редовно се прегледуваат и се ажурираат со нови информации. Потешкотиите при проценувањето на резервите се разликуваат кај различните класи на осигурување од повеќе причини, вклучувајќи ги следниве:

- Разлики во условите на договорите за осигурување;
- Различна сложеност на штетите;
- Разлики во тежината на секоја штета;
- Разлики во периодот помеѓу настанувањето и пријавувањето на штетите.

4. КЛУЧНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ РАСУДУВАЊА ВО ПРИМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ НА ДРУШТВОТО (продолжува)

4.1 Клучни извори на несигурност во проценките (продолжува)

Може да постојат значајни одолговлекувања од моментот на пријавување на штетата до моментот на разрешување на истата, така што не може со сигурност да се знаат конечните трошоци на датумот на извештајот за финансиската состојба. Вредноста на резервите за непријавени штети се проценуваат со примена на статистички методи. Овие методи го екстраполираат развојот на платените и настанати штети, просечниот трошок по штета и конечниот број на штети за секоја година во која се случуваат несреќите, врз основа на набљудувањата на развојот во претходните години и очекуваните коефициенти на штети. Клучниот статистички метод кој се применува е методот на верижно скалило - (Chain ladder) кој користи историски податоци за проценување на очекуваниот исход на платените и настанати штети. Примената на историски податоци подразбира дека начинот на развој на штетите ќе се повторува и во иднина. Поради тоа што ова не е секогаш така, методите на проценка се менуваат во зависност од условите. Причините може да бидат:

- Економски, правни, политички и социјални трендови (кои резултираат со, на пример разлики во очекуваното ниво на инфлација);
- Промена во портфолиото на договорите за осигурување;
- Влијанието на големите загуби.

Штетите од општите договори за осигурување се плаќаат по настанување на штетата. Договорите се склучуваат на долги рокови, минимум за период од десет години, при што Друштвото има обврски по сите настанати осигурани настани за времетраењето на договорот. Пократкиот рок на разрешување на овие штети му овозможува на Друштвото да има поголема сигурност при проценката на трошоците за штети и да пресметува помало ниво на резерви за настанатите, но сеуште непријавени штети.

Претпоставки

Клучна претпоставка при проценките на Друштвото е искуството со развојот на штетите во минатото. Ова вклучува претпоставки за просечните трошоци за штети, трошоците за решавање на штетите, факторот на инфлацијата и бројот на штети во секоја година. При утврдувањето до која мера влијаат надворешните фактори, како што се судските одлуки и законската регулатива врз проценките се користи расудување. Во текот на 2018 година немаше промена во претпоставките при утврдувањето на резервите по договорите за осигурување, а кои би биле материјални за финансиските извештаи.

Математичка резерва од договори за животно осигурување

Математичката резерва се издвојува во висина на сегашната вредност на проценетите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување, намалени за сегашната вредност на идните премии кои треба да се платат врз основа на тие договори. Математичката резерва се пресметува со користење на соодветни актуарски проценки, притоа земајќи ги предвид сите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување, вклучувајќи го и следново:

- Гарантирани плаќања на кои осигурениците имаат право
- Бонуси на кои осигуреникот има право, поединечно или заедно со други осигуреници без оглед на видот на бонусот
- Сите права кои осигуреникот може да ги избере врз основа на договорите за осигурување
- Трошоци, вклучувајќи провизии

4. КЛУЧНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ РАСУДУВАЊА ВО ПРИМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИТЕ ПОЛИТИКИ НА ДРУШТВОТО (продолжува)

4.1 Клучни извори на несигурност во проценките (продолжува)

При одбирање на методите за актуарска проценка, треба да се имаат предвид методите за проценка на средствата кои ја покриваат математичката резерва што ги применува Друштвото.

Математичката резерва мора да се пресметува за секој договор за осигурување поединечно. Соодветни генерализации можат единствено да се применуваат кога е очигледно дека резултатот кој произлегува од нив ќе биде приближно ист како и оној од поединечната пресметка.

Кога врз основа на договорот за осигурување, осигуреникот има право на исплата на откупната вредност на полисата, математичката резерва издвоена врз основа на договорот за осигурување, не смее да биде под откупната вредност на полисата.

4.2 Клучни сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики на Друштвото

Одредени клучни сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики на Друштвото се презентирани подолу.

Класификација на договорите за осигурување

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот).

Класификација на финансиските средства и обврски

Сметководствените политики на Друштвото овозможуваат финансиските средства и обврски да бидат класификувани во одредни категории, во зависност од условите:

- При класификацијата на одредено средство како чувано-до-достасување, Друштвото има позитивна намера и способност за задржување на истото до рокот на достасаност.
- При класификацијата на одредено средство како расположливо за продажба, Друштвото може да го чува средството до доспеаност, но доколку се појави потреба или поволни пазарни услови може да изврши продажба на истото.
- При класификација на одредено средство за тргување, Друштвото ги чува средствата со цел да оствари капитална добивка од продажба на истите доколку се појават поволни пазарни услови.

**КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018**

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИЦИ ОД ОСИГУРУВАЊЕ И ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ

Друштвото влегува во различни трансакции кои произлегуваат од неговото секојдневно работење, а кои се однесуваат на купувачите, добавувачите, вложувањата и сл. Главните ризици на кои Друштвото е изложено и политиките за управување со нив се следните:

5.1 Управување со ризик од осигурување

Цели на управување со ризикот од осигурување

Управувањето на Друштвото со ризикот од осигурување и финансискиот ризик се критични за работењето на Друштвото. За општите договори за осигурување целта е да се одберат средства чиј рок и износ при достасување ќе биде усогласен со очекуваните парични одливи по основ на настанатите штети по тие договори.

Главната осигурителна активност на Друштвото претпоставува ризик од загуба од лица или организации кои што се директно изложени на ризикот. Овие ризици може да се однесуваат на здравје, незгода или останати ризици што може да произлезат од осигурани настани. Друштвото е изложено на неизвесноста поврзана со времето на настанување, зачестеноста и тежината на штетите што произлегуваат од тие договори. Друштвото исто така е изложено и на пазарен ризик преку осигурителните и инвестиционите активности.

Друштвото управува со ризиците од осигурување преку поставување на лимити за осигурување, процедури за одобрување на трансакции со нови производи или со кои се надминуваат поставените лимити, ценовни тарифи, централизирано управување со реосигурувањето и следење на вонредни настани.

Стратегија за запишување на полиси за осигурување

Стратегијата на Друштвото за запишување на полиси за осигурување е да се постигне дисперзија со што би се обезбедило избалансирано портфолио и кое се базира на големо портфолио со слични ризици во текот на повеќе години, со што се намалува променливоста на резултатот.

Стратегија за реосигурување

Друштвото реосигурува дел од ризиците за осигурување за да ја контролира својата изложеност кон загуби и за да ги заштити изворите на капитал. Друштвото склучува комбинација од пропорционални и непропорционални договори за реосигурување за да ја намали нето изложеноста, и тоа од типовите вишок на штети, квотно реосигурување и вишок на ризик.

Усогласеност на средствата и обврските

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Друштвото. Друштвото активно управува со своите финансиски средства имајќи ги во предвид лимитите одредени со Законот. Главна цел е да се усогласат паричните текови на средствата и обврските.

Табелата подолу ја дава пресметката на вложувањата на средства кои ја покриваат математичката резерви на Друштвото на ден 31 декември 2018 и 2017 во согласност со регулативата. Друштвото е во согласност со пропишаните барања.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.1 Управување со ризик од осигурување (продолжува)

Видови дозволени вложувања	Дозволен %	Остварен износ 2018	Остварен износ 2017
Парични средства во благајна и средства на банкарските сметки	3%	3.780	2.121
Депозити во банки ко имаат дозвола издадена од НБРМ	60%	354.500	315.673
Обврзници и други должнички хартии за кои гарантира РМ	80%	1.839.273	1.456.586
Удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во РМ	20%	58.803	21.320
Аванси	20% од м.р.	38.272	31.287
Вложувања кои не се предвидени со Правилникот		-	-
Вкупно дозволени вложувања на средства		2.294.628	1.826.987
Вкупно математичка резерва		2.264.942	1.821.953
Разлика		29.686	5.034

Табелата подолу ја дава пресметката на вложувањата на средства кои ги покриваат техничките резерви на Друштвото на ден 31 декември 2018 и 2017 во согласност со регулативата. Друштвото е во согласност со пропишаните барања.

Видови дозволени вложувања	Дозволен %	Остварен износ 2018	Остварен износ 2017
Парични средства во благајна и средства на банкарските сметки	3%	1	250
Депозити во банки ко имаат дозвола издадена од НБРМ	60%	9.000	8.000
Обврзници и други должнички хартии за кои гарантира РМ	80%	9.365	5.496
Удели и акции на инвестициски фондови кои се регистрирани во РМ	20%		2.200
Вложувања кои не се предвидени со Правилникот		-	-
Вкупно доволени вложувања на средства		18.366	15.946
Вкупно нето технички резерви		15.378	15.393
Резерви за преносни премии		8.913	9.574
Резерви за бонуси и попусти		-	-
Резерви за штети		6.465	5.819
Други технички резерви		-	-
Еквализациона резерва		-	-
Разлика		2.987	553

**КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018**

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.1 Управување со ризик од осигурување (продолжува)

Согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето, паричните средства во благајна и средства на банкарски сметки не смеат да надминат 3%, депозити во банки кои имаат издадена дозвола од НБРМ не смеат да надминат 60% од вкупните средства кои ги покриваат резервите по договорите за осигурување. Исто така обврзниците или другите хартии од вредност издадени и гарантирани од Република Македонија не смеат да надминат 80% од вкупните средства кои ги покриваат резервите по договорите за осигурување.

Вложувања на средствата кои ги покриваат математичките резерви- животно осигурување, како што се авансите, не смее да надминуваат 20% од м.р.

Вложување на средствата кои ги покриваат техничките резерви- животно осигурување

На 31 декември 2018 година паричните средства во благајна и средства на банкарски сметки изнесуваат 0% (2017: 0%), депозити во банки изнесуваат 0,4% (2017: 0,4%), додека државните обврзници изнесуваат 0,4% (2017: 0,3%), а уделите во инвестициски фондови изнесуваат 0% (2017: 0,1%).

Вложување на средствата кои ги покриваат математичките резерви- животно осигурување

На 31 декември 2018 година паричните средства во благајна и средства на банкарски сметки изнесуваат 0,2% (2017: 0,1%), депозити во банки изнесуваат 15,3% (2017: 17,1%), додека државните обврзници изнесуваат 79,5% (2017: 79%), авансите изнесуваат 1,7% (2017: 1,7%), а уделите во инвестициски фондови изнесуваат 2,5% (2017: 1,2%).

**КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018**

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.1 Управување со ризик од осигурување (продолжува)

5.1.1 Концентрација на ризик од осигурување

Ризикот од концентрација на осигурување може да произлезе од еден договор за осигурување или повеќе помали кои се поврзани, кои доколку настанат штетни настани може да предизвикаат значителни обврски за Друштвото. Според тоа Друштвото води посебна грижа во управување на ризикот од концентрација со тоа што прави диверзификација на портфолиото во поглед на концентрација на типови и видови на осигурителни штетни настани, географска и секторска концентрација.

Важен аспект на концентрација на ризикот од осигурување е дека може да настане со кумулирање на ризиците од повеќе поодделни класи на осигурување.

Концентрација може да настане и кај многу сериозни, ретки настани, како што се природни катастрофи, како и кај настани кои се поврзани со одредени групи или територии.

(а) Географска и секторска концентрација

Најголемиот дел на ризиците на кои е изложено Друштвото се лоцирани во Република Македонија, меѓутоа постои диверзифицираност во поглед на градовите низ Македонија и типовите на осигурителни настани. Друштвото внимателно ги следи ризиците кои произлегуваат од географската концентрираност и навремено реагира со соодветна стратегија на склучување или не склучување на договори за осигурување, онаму каде што е помал ризикот, односно поголем, респективно.

Раководството верува дека Друштвото не е изложено на значителна концентрација кон ниедна група на осигуреници од социјален, професионален, старосен или друг аспект.

(б) Концентрација од многу сериозни, ретки настани

Според нивната природа и настанување овие настани ретко се случуваат. Тие претставуваат сериозен ризик за Друштвото бидејќи случувањето на ваков настан, би имал значително влијание врз паричните одливи на Друштвото.

Друштвото води посебна стратегија за осигурување и реосигурување од овие ризици, според која за склучување на договор за осигурување и реосигурување, меѓу другите процедури, потребно е посебно одобрување од Раководството.

Друштвото редовно ја следи програмата за реосигурување, како и трошоците и користите од истата.

**КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018**

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.2 Пазарен ризик

5.2.1 Девизен ризик

Друштвото има трансакции во странска валута, кои произлегуваат од неговото тековно работење, при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Друштвото нема посебна политика за управување со овој ризик со оглед дека во Република Македонија не постојат посебни финансиски инструменти за избегнување на овој вид на ризик. Според ова, Друштвото е изложено на можните флукуации на странските валути, кое сепак е ограничено поради фактот дека најголем број трансакции се во Евра, чии валутен курс се смета за релативно стабилен.

Друштвото влегува во трансакции во странска валута, кои произлегуваат од вложувања на средства деноминирани во странска валута (државни обврзници), при што истото е изложено на секојдневни промени на курсевите на странските валути. Состојбата со девизните износи на средствата и обврските деноминирани во денари на 31 декември 2018 и 2017 година по валути е следната:

2018 година	ЕУР	УСД	Вкупно
Средства	1.887.070	-	1.887.070
Обврски	2.282.118		2.282.118
Нето девизна позиција	-395.048		-395.048
2017 година	ЕУР	УСД	Вкупно
Средства	1.722.544	-	1.722.544
Обврски	1.839.177		1.839.177
Нето девизна позиција	-116.633	-	-116.633

Друштвото е изложено само на ЕУР.

**КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018**

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.2 Пазарен ризик (продолжува)

5.2 1 Девизен ризик (продолжува)

Изложеноста на девизни валути според типот на финансиските средства и обврски на 31 декември 2018 година по валути е следната:

Опис на позицијата	Број на позиција	МКД	Странска валута и валутна клаузула ЕВРА	ВКУПНО
1	2	3	4	8
I. Вкупно средства	001	861.690	1.887.070	2.748.760
1. Нематеријални средства	002	3.217	0	3.217
2. Вложувања	003	737.760	1.847.457	2.585.217
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	004	0	274	274
4. Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)	005	26.379	0	26.379
5. Одложени и тековни даночни средства	006	0	0	0
6. Побарувања	007	60.158	39.339	99.497
7. Останати средства	008	28.692	0	28.692
8. Активни временски разграничувања	009	5.484	0	5.484
II. Вкупно обврски	010	466.642	2.282.118	2.748.760
1. Капитал и резерви	011	375.319	0	375.319
2. Субординирани обврски	012	0	0	0
3. Бруто технички резерви	013	0	2.280.792	2.280.792
4. Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	014	26.379	0	26.379
5. Останати резерви	015	1.562	0	1.562
6. Одложени и тековни даночни обврски	016	1.458	0	1.458
7. Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	017	0	0	0
8. Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	018	61.924	1.326	63.249
9. Пасивни временски разграничувања	019	0	0	0
III. Разлика - неусогласена валутна структура	020	395.048	-395.048	0

**КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018**

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.2 Пазарен ризик (продолжува)

5.2.1 Девизен ризик (продолжува)

Изложеноста на девизни валути според типот на финансиските средства и обврски на 31 декември 2018 година по валути е следната:

Опис на позицијата	Број на позиција	МКД	Странска валута и валутна клаузула ЕВРА	ВКУПНО
1	2	3	4	8
I. Вкупно средства	001	506.907	1.722.544	2.229.451
1. Нематеријални средства	002	3.278	0	3.278
2. Вложувања	003	406.884	1.682.233	2.089.117
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	004	0	274	274
4. Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)	005	10.122	0	10.122
5. Одложени и тековни даночни средства	006	0	0	0
6. Побарувања	007	53.227	40.038	93.264
7. Останати средства	008	29.017	0	29.017
8. Активни временски разграничувања	009	4.379	0	4.379
II. Вкупно обврски	010	390.274	1.839.177	2.229.451
1. Капитал и резерви	011	340.095	0	340.095
2. Субординирани обврски	012	0	0	0
3. Бруто технички резерви	013	0	1.831.527	1.831.527
4. Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	014	10.122	0	10.122
5. Останати резерви	015	0	5.819	5.819
6. Одложени и тековни даночни обврски	016	1.061	0	1.061
7. Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	017	0	0	0
8. Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	018	38.996	1.831	40.827
9. Пасивни временски разграничувања	019	0	0	0
III. Разлика - неусогласена валутна структура	020	116.633	-116.633	0

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.2 Пазарен ризик (продолжува)

5.2.1 Девизен ризик (продолжува)

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 1% на македонскиот денар во однос на странските валути. Анализата е направена на девизните салда на средствата и обврските на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	Зголемувања за 1%		Намалувања за 1%	
	2018	2017	2018	2017
ЕУР	(3.950)	(1.166)	3.950	1.166
Нето ефект	(3.950)	(656)	3.950	656

5.2.2 Ризик од промени на цените

Ризикот од цената на капиталот е веројатноста дека цената на капиталот ќе флукутира и ќе влијае на објективната вредност на вложувањата во акции и останатите инструменти чија вредност произлегува од конкретни вложувања во акции или од индексот на цените на капиталот. Друштвото е изложено на ризик од промени на цените на вложувањата и истиот е надвор од контрола на Друштвото.

**КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018**

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.3 Кредитен ризик

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога неговите купувачи нема да бидат во состојба да ги исполнат своите обврски за плаќање. Друштвото нема значајна концентрација на кредитен ризик со оглед дека најголем број од осигурениците се разни правни друштва и физички лица во РМ.

Кредитниот ризик се однесува на ризикот дека договорната страна нема да ги исполни своите договорни обврски што ќе резултира со финансиски загуби за Друштвото. Друштвото не е изложено на значајна концентрација на кредитен ризик. Побарувањата за премии за осигурување се состојат од голем број на комитенти. Во таа насока управувањето со кредитниот ризик вклучува разумна дисперзија и намалување на концентрацијата на побарувањата во портфолиото на клиенти.

Максимална изложеност на кредитен ризик без да се земе во предвид колатералот или друго кредитно обезбедување

	31 декември 2018	31 декември 2017
Финансиски средства		
Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	339.796	491.332
Финансиски вложувања расположливи за продажба	1.767.452	1.165.463
Финансиски вложувања за тргување	76.196	29.839
Депозити, заеми и останати пласмани	401.772	402.483
Побарувања за премии	39.071	34.224
Други побарувања	60.426	59.040
Пари и парични еквиваленти	19.720	21.787
	2.704.433	2.204.168

Претходната табела го покажува најлошото можно сценарио за изложеност на кредитен ризик на Друштвото на 31 декември 2018 и 2017 година, без да се земе во предвид колатералот или друго кредитно засилување. За билансните позиции, изложеноста е изразена на нето основа како што е прикажано во билансот на состојба.

Како што е прикажано во табелата од максималната кредитна изложеност 65,35% (2017: 52,88%) се однесуваат на Финансиски вложувања расположливи за продажба, 12,56% (2017: 22,29%) се однесуваат на Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање, додека 14,86% (2017: 18,26%) се однесуваат на орочени депозити и на дадени заеми.

Во вложувањата во хартии од вредност Друштвото поседува должнички хартии од вредност, т.е. државни записи и обврзници издадени од Република Македонија. Во 2018 Fitch - Кредит рејтинг агенцијата и го додели ББ кредитниот рејтинг на Република Македонија.

Орочените депозити на Друштвото се инвестирани во големи, средни и мали банки во земјата. Класификацијата на банките е согласно локалната законска регулатива пропишана од НБРМ. На 31 декември 2018 година орочени депозити инвестирани во големи банки изнесуваат МКД 163.000 илјади (2017: МКД 155.513 илјади), а сите останати депозити се инвестирани во средни банки во износ од МКД 200.500 илјади (2017: МКД 110.000 илјади). Паричните средства и паричните еквиваленти, останатите побарувања и побарувања од работи на реосигурување не се ниту достасани ниту оштетени. Побарувања од работи на реосигурување се кон субјектите кои имаат кредитен рејтинг AA - според Агенцијата за кредитен рејтинг Standard & Poor's.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

Раководството е убедено во можноста за контрола и одржување минимална изложеност на кредитен ризик кој што произлегува по основ на побарувања од премии и вложувања во финансиски инструменти.

**КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018**

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.3 Кредитен ризик (продолжува)

Структурата на побарувања од премии на 31 декември 2018 е како што следи

	Бруто изложеност	Исправка на вредност	Нето изложеност
Недоспеани побарувања	-	-	-
Доспеани, но неоштетени побарувања	20.284	-	20.284
Доспеани и оштетени побарувања	27.315	8.528	18.787
	47.599	8.528	39.071

Структурата на побарувања од премии на 31 декември 2017 е како што следи:

	Бруто изложеност	Исправка на вредност	Нето изложеност
Недоспеани побарувања	-	-	-
Доспеани, но неоштетени побарувања	19.722	-	19.722
Доспеани и оштетени побарувања	21.122	6.620	14.502
	40.844	6.620	34.224

Старосната струка на доспеаните побарувања по премии за годините кои завршуваат на 31 декември 2018 и 2017 година е како што следи:

**Доспевање на
побарувањата по
премии (бруто):**

	2018	2017
Недоспеани	-	-
Од 0-31 дена	20.284	19.722
Од 30-60 дена	8.719	7.922
Од 61-120 дена	4.187	4.562
Од 121-270 дена	5.881	8.598
Од 271-365 дена	0	40
Над 365 дена	0	0
	39.071	40.844

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.4 Каматен ризик

Друштвото се изложува на ризик од промени на каматни стапки во случај кога користи кредити и позајмици или има пласирано депозити во банки договорени по варијабилни каматни стапки. Со оглед дека Друштвото има пласирано средства во вид на депозити во банки, може да се каже дека постои изложеност спрема ваков вид на ризик.

Сметководствената вредност на финансиските средства и обврски според изложеноста на каматниот ризик на крајот од годините е како што следува:

	31 Декември 2018	31 Декември 2017
Финансиски средства		
Некаматносни:		
- Парични средства	19.720	21.787
- Побарувања од осигурување	39.071	34.224
- Останати побарувања	60.426	59.040
	119.217	115.051
Каматносни со променлива камата:		
- Парични средства	-	
- Депозити во банки		265.513
		265.513
Каматносни со фиксна камата:		
- Депозити во банки	363.500	105.683
- Вложувања во државни обврзници	2.107.248	1,656.795
- Дадени позајмици	38.272	31.287
	2.145.521	1.793.765
	2.628.237	2.174.329
Финансиски обврски		
Некаматносни:		
- Обврски за штети	-	-
- Останати тековни обврски	61.924	37.720
	61.924	37.720
Каматносни со фиксна камата:		
- Обврски за лизинг	1.326	1.831
	1.326	1.831
	63.250	39.551

**КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018**

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.4 Каматен ризик (продолжува)

Следната табела ја покажува сензитивната анализа на зголемување или намалување за 2% процентни поени на каматните стапки на дадените депозити. Анализата е направена на салдата на депозити во банки на датумот на билансот на состојба. Позитивните износи се зголемувања на добивката, а негативните се намалувања на добивката за соодветниот период.

	Зголемувања за 2%		Намалувања за 2%	
	2018	2017	2018	2017
Депозити во банки	7.270	5.323	(7.270)	(3.221)
Нето ефект	7.270	5.323	(7.270)	(3.221)

5.5 Ликвидносен ризик

Ликвидносен ризик или ризик од неликвидност постои кога Друштвото нема да биде во состојба со своите парични средства редовно да ги плаќа обврските спрема своите доверители. Најголемото ризик од ликвидност со кој се соочува Друштвото се дневните барања за расположливите парични средства во однос на појавата на штети од договорите за осигурување.

Друштвото управува со ликвидноста преку политиката за ризик на ликвидност која се спроведува со: планирање на тековните и можните одливи на парични средства и соодветни приливи на истите; редовна контрола на ликвидноста и усвојување на соодветни мерки за спречување или отстранување на причините за неликвидност.

Друштвото исто така на месечно ниво ја разгледува рочната усогласеност на вкупните средства и обврски. Поголемите обврски од вкупни средства кои се појавуваат во период од 3 - 5 година, од 5 - 10 година, од 15 - 20 година како и на 20 и повеќе години, е резултат на политиката на вложувања во долгорочни обврзници кои обезбедуваат висок принос, а рочната неусогласеност која произлегува од тоа е покриена со дневно следење на тековни приливи на средства.

Друштвото е должно да ја одржува својата ликвидност согласно Законот за супервизија на осигурувањето, врз основ на кој ликвидните средства на осигурителното друштво кое се занимава со неживотно осигурување и/или пак реосигурување треба во секој момент да бидат барем еднакви на доспеаните обврски и обврските кои наскоро ќе доспеат. Ваквиот ризик се надминува со константно обезбедување на потребната готовина за сервисирање на своите обврски и Друштвото нема вакви проблеми во своето работење.

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2018 година според нивната доспеаност во илјади денари:

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

Опис на позицијата	Број на позиција	до 1 година	1 - 3 години	3 - 5 години	5 - 10 години	10 - 15 години	15 - 20 години	20 и повеќе години	ВКУПНО
1	2	3	4	5	6	7	10	9	10
I. Вкупно средства	001	266.302	324.684	92.931	364.995	1.379.472	154	320.221	2.748.760
1. Нематеријални средства	002	0	3.216.919	0	0	0	0	0	3.217
2. Вложувања	003	133.025	318.519	70.000	364.452	1.379.387	0	319.834	2.585.217
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	004	274	0	0	0	0	0	0	274
4. Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување)	005	15	2.263	22.931	543	85	154	387	26.379
5. Одложени и тековни даночни средства	006	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Побарувања	007	99.497	0	0	0	0	0	0	99.497
7. Останати средства	008	28.692	0	0	0	0	0	0	28.692
8. Активни временски разграничувања	009	4.799	684	0	0	0	0	0	5.484
II. Вкупно обврски	010	175.479	204.476	258.249	641.237	409.637	486.002	573.680	2.748.760
1. Капитал и резерви	011	0	0	0	0	0	0	320	2.585
2. Субординирани обврски	012	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Бруто технички резерви	013	110.520	200.887	235.318	640.694	409.552	485.848	197.974	2.280.792
4. Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	014	15	2.263	22.931	543	85	154	387	26.379
5. Останати резерви	015	1.562	0	0	0	0	0	0	1.562
6. Одложени и тековни даночни обврски	016	1.458	0	0	0	0	0	0	1.458
7. Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај цеденти, по основ на договори за реосигурување	017	0	0	0	0	0	0	0	0
8. Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	018	61.924	1.326	0	0	0	0	0	63.250
9. Пасивни временски разграничувања	019	0	0	0	0	0	0	0	0
III. Разлика - неусогласена валутна структура	020	90.824	120.208	-165.318	-276.242	969.835	-485.848	-253.459	0

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.5 Ликвидносен ризик (продолжува)

Следната табела ја дава рочноста на финансиските средства и обврски на Друштвото со состојба на 31 декември 2017 година според нивната доспеаност:

Опис на позицијата	Број на позиција	до 1 година	1 - 3 години	3 - 5 години	5 - 10 години	10 - 15 години	15 - 20 години	20 и повеќе години	ВКУПНО
1	2	3	4	5	6	7	10	9	10
I. Вкупно средства	001	561.547	195.613	10.467	364.606	1.097.218	0	0	2.229.451
1. Нематеријални средства	002	0	3.278	0	0	0	0	0	3.278
2. Вложувања	003	442.024	184.924	491	364.460	1.097.218	0	0	2.089.117
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	004	274	0	0	0	0	0	0	274
4. Финансиски вложувања кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик (договори за осигурување	005	0	0	9.976	146	0	0	0	10.122
5. Одложени и тековни даночни средства	006	0	0	0	0	0	0	0	0
6. Побарувања	007	93.264	0	0	0	0	0	0	93.264
7. Останати средства	008	21.787	7.230	0	0	0	0	0	29.016
8. Активни временски разграничувања	009	4.198	181	0	0	0	0	0	4.379
II. Вкупно обврски	010	147.472	134.998	207.193	494.111	306.565	390.630	548.481	2.229.451
1. Капитал и резерви	011	0	0	0	0	0	0	340.094	340.094
2. Субординирани обврски	012	0	0	0	0	0	0	0	0
3. Бруто технички резерви	013	101.596	134.998	195.386	493.965	306.565	390.630	208.387	1.831.527
4. Бруто технички резерви во однос на договори кај кои осигуреникот го превзема инвестицискиот ризик	014	0	0	9.976	146	0	0	0	10.122
5. Останати резерви	015	5.819	0	0	0	0	0	0	5.819
6. Одложени и тековни даночни обврски	016	1.061	0	0	0	0	0	0	1.061
7. Обврски кои произлегуваат од депозити на друштва за реосигурување кај cedenti, по основ на договори за реосигурување	017	38.996	0	1.831	0	0	0	0	40.828

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

8. Обврски од непосредни работи на осигурување, соосигурување и реосигурување, и останати обврски	018	0	0	0	0	0	0	0	0
9. Пасивни временски разграничувања	019	0	0	0	0	0	0	0	0
III. Разлика - неусогласена валутна структура	020	414.075	60.615	-196.727	-129.505	790.653	-390.630	-548.481	0

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31 декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.6 Даночен ризик

Финансиските извештаи и сметководствената евиденција на Друштвото се предмет на даночна контрола од страна на даночните власти во период од 5 до 10 години по поднесувањето на даночниот извештај за финансиската година и како резултат на овие контроли може да се појави дополнителна даночна обврска заради сопствена интерпретација на законската регулатива од страна на даночните авторитети. Според проценките на Раководството на Друштвото на датумот на овие извештаи, не постојат било какви дополнителни услови од кои можат да произлезат потенцијални материјално значајни обврски по овој основ.

5.7 Управување со ризикот од капитал

Агенцијата за супервизија на осигурување како главен регулатор ја следи адекватноста на капиталот на Друштвото во целина. Друштвото е должно да ја одржува стапка на адекватност на капиталот во однос на обемот на работа и класите на осигурување во рамките на осигурување и/или реосигурување, во било кое време најмалку во висина на нивот на маргината на солвентност.

Капиталот на Друштвото согласно законските барања е составен од основен и дополнителен капитал и е пресметан на следниот начин:

При пресметка на основниот капитал на Друштвото се земаат во предвид следните ставки:

- уплатен акционерски капитал со исклучок на уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- резерви на Друштвото (законски и статутарни) кои не произлегуваат од договорите за осигурување;
- пренесена нераспределена добивка;
- нераспределена добивка од тековната година (по одбивање на даноците и придонесите, како и дивиденда предвидена за исплата), доколку е потврдена од овластен ревизор.

При пресметка на основниот капитал на Друштвото следните ставки се сметаат за одбитни:

- сопствени акции кои ги поседува Друштвото;
- долгорочни нематеријални средства;
- пренесена непокриена загуба и загуба од тековната година.

При пресметка на дополнителниот капитал на Друштвото, кој не смее да биде повисок од 50% од основниот капитал, се земаат во предвид следните ставки:

- уплатен акционерски капитал од кумулативни приоритетни акции;
- премии од емитирани кумулативни приоритетни акции;
- субординирани должнички инструменти;
- хартии од вредност со неопределен рок на доспевање.

Одржувањето на адекватноста капиталот и користењето на сопствените средства редовно се следат од страна на Раководството на Друштвото.

Табелата подолу ја дава пресметката на вкупниот капитал и односот со маргината на солвентност и гарантниот фонд на Друштвото на ден 31 декември 2018 и 2017 во согласност со регулативата. Друштвото е во согласност со пропишаните барања.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.7 Управување со ризикот од капитал (продолжува)

	2018	2017
1. Капитал		
а) Уплатен акционерски капитал	184.132	184.132
б) Резерви	63.215	53.397
в) Нераспоредена добивка	102.513	82.877
г) Откупени сопствени акции (-)	-9.766	-9.766
д) Нематеријални средства (-)	-1.251	-1.992
ѓ) Акумулирана и тековна загуба (-)		
Вкупно капитал	<u>338.843 -</u>	<u>308.648</u>
2. Маргина на солвентност	<u>144.664</u>	<u>111.707</u>
3. Гарантен фонд (3.000.000 ЕУР)	<u>184.485</u>	<u>184.472</u>
4. Вишок на капитал над маргина на	<u>194.179</u>	<u>196.941</u>
5. Вишок на капитал над гарантен фонд	<u>154.358</u>	<u>124.176</u>

Потребното ниво на маргина на солвентност пресметано согласно Законот за супервизија на осигурувањето изнесува 144.664 илјади МКД.

Капиталот на Друштвото за осигурување кое врши работи на осигурување на живот во секое време, треба да биде барем еднаков на потребното ниво на маргината на солвентност која се пресметува како збир од добиените резултати.

Гарантниот фонд изнесува 1/3 од маргината на солвентност, но не понизок од износот според кој Друштвото има добиено дозвола за работа, а тој изнесува 3.000.000 ЕУР.

5.8 Ризик на финансирање

Друштвото врши финансирање на своето работење исклучиво со сопствени средства поради што не користи краткорочни или долгорочни кредити и заеми од банки и други друштва. Друштвото континуирано ја следи својата задолженост преку соодветна анализа.

5.9 Оперативен ризик

Оперативниот ризик претставува ризик на загуби заради неадекватни или погрешни внатрешни процеси, односно настани предизвикани од грешки на вработените, грешки на системот или појава на неповолни надворешни настани. Вклучува правен ризик, ризик на информативниот систем, како и ризик од загуби заради неусогласеност со прописите, и истиот е тесно поврзан со останатите ризици на кои е изложено Друштвото. Оперативниот ризик е во корелација со деловниот субјект и присутен е во сите фази на деловниот процес. Управувањето, контролата и следењето на оперативниот ризик се заснова на воспоставеноста на ефикасен контролен механизам, односно на интерни прописи, правилници и процедури за работа со кои јасно се регулираат процесите и деловните активности. Друштвото посебно внимание посветува на управувањето со оперативниот ризик во доменот на ИТ, како и во процесот на штети. Друштвото континуирано работи на унапредување на системот за управување со оперативни ризици, во чија основа е првенствено да се подигне нивото на културата за управување со истите кај сите вработени

5. ФИНАНСИСКИ РИЗИЦИ И УПРАВУВАЊЕ СО ИСТИТЕ (продолжува)

5.9 Оперативен ризик (продолжува)

во Друштвото како и понатамошно подобрување на системот за внатрешни контроли. Екстерни фактори на ризик - ризици на окружувањето на кои е изложено Друштвото ги опфаќаат следните фактори на ризик: политички, макроекономски, социјални, технолошки, правни (законски промени) и еколошки ризик. Друштвото направи анализа на набројаните екстерни фактори на ризик со согледување на вкупниот профил на ризичност на екстерните фактори на ризик и се утврди дека тие имаат мало влијание на поедини ризици на Друштвото, односно како придвижувачи на поединечни ризици на Друштвото.

Финансиските вложувања каде осигуреникот го презема инвестицискиот ризик се регулирани со договори помеѓу Фондови (WVP и КБ Публикум Инвест) и Друштвото. Друштвото управува со оперативниот ризик преку редовни месечни извештаи кои ги добиваат од Фондовите, и кои се разгледуваат од страна на Друштвото. Во месечните извештаи редовно се објавува разликата помеѓу претходно договорените параметри (Dow Jones / Stock Europe 50) до вистинската вредност на фондот. Во случај договорениот индекс на раст на фондовите да е под одреден параметар, Друштвото го задржува правото да го прекине животното осигурување каде Договорувачот сноси ризик од вложување се додека индексот на фондот не ги надмине минимално утврдените параметри.

Друштвото добива извештај за состојба на удели во фондот после секоја трансакција направена со вложвање на средства во фондот. Добиениот извештај го контолира со бројот на удели и цена на уделот која е објавена на веб страната на фондот и Комисија за хартии од вредност.

Исто така редовно се следат финансиските извештаи на фондовите и целокупното нивно работење, како би се намалил ризикот од вложувања во неликвидни и фондови кои имаат ризична структура на вложувања.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

6. УТВРДУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ

Друштвото располага со финансиски средства и обврски кои ги вклучуваат побарувањата од купувачи, вложувањата расположливи за продажба, обврските кон добавувачи како и нефинансиски средства за кои голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат утврдување на нивната објективна вредност.

Објективната вредност претставува износ за кој некое средство може да се замени или обврска да се подмири по договорни услови. Утврдувањето на објективната вредност се базира на пазарните вредности на средствата и обврските кои во билансот на состојба не се презентирани по објективна вредност.

Друштвото ги класификува финансиските средства и обврски согласно хиерархијата за техники на вреднување и информациите дали потребните импути за вреднување се јавно достапни или не, согласно која постојат три нивоа на хиерархија на објективна вредност и тоа:

Ниво 1 - објективната вредност е утврдена со директна примена/повикување на котирана пазарна цена на финансиските инструменти на активен пазар. На датумот на билансот на состојба Друштвото има класификувано финансиски инструменти во оваа категорија, во износ од МКД 76.196 илјади (2017: МКД 29.839 илјади).

Ниво 2 - објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни информации (инпути) од активни пазари (влезните информации може директно или индиректно да се потврдат и да се следат на активните пазари, како на пр.: котираните цени на активен пазар за слични финансиски инструменти, или сите значајни влезни информации во моделот за одредување на објективната вредност може да се потврдат и да се следат на активниот пазар). Друштвото има класификувано инструменти во ниво 2 и тоа вложувањата во Државни обврзници со и без девизна клаузула во износ од 1.767.452 илјади МКД (2017: МКД 1.165.463 илјади).

Доколку за вредноста на вложувањата не постојат пазарни информации, вреднувањето се врши преку дисконтирање на идните парични приливи и одливи со примена на методот на ефективна каматна стапка. Евентуалните разлики на ваквото вреднување и сметководствената вредност на вложувањата се евидентира во ревалоризационите резерви на Друштвото.

Ниво 3 - објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни информации (инпути) коишто не можат директно или индиректно да се потврдат и да се следат на активни пазари, односно врз основа на техники за вреднување во кои најголемо учество имаат информациите за ризиците на финансиските инструменти коишто не можат да се следат и да се потврдат на активни пазари. Друштвото нема класификувано инструменти во ниво 3.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

6. УТВРДУВАЊЕ НА ОБЈЕКТИВНА ВРЕДНОСТ (продолжува)

Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност

2018 година	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	1.767.452	-	1.767.452
Финансиски вложувања за тргување	76.196	-	-	76.196
Вкупно	76.196	1.767.752	-	1.843.648

2017 година	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
Финансиски вложувања расположливи за продажба	-	1.165.463	-	1.165.463
Финансиски вложувања за тргување	29.839	-	-	29.839
Вкупно	29.839	1.165.463	-	1.195.302

Нема рекласификација и движење од едно во друго ниво од 2018 во 2017.

7. СЕГМЕНТНО ИЗВЕСТУВАЊЕ

Со оглед на својата големина и активности, Друштвото во текот на своето работење не е организирано во посебни сегменти, ниту како деловни (бизнис) сегменти, ниту како географски сегменти.

Поради ова, не се врши сегментно презентирање на работењето на Друштвото.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

8. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА ОД ОСИГУРУВАЊЕ

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Бруто полисирана премија за осигурување	771.270	622.254
Бруто полисирана премија предадена во реосигурување	-1516	-748
Промена во бруто резервите за преносна премија	387	-296
Промена во бруто резервите за преносна премија-дел за реосигурување	0	-193
	<u>770.141</u>	<u>621.017</u>

8.1 ПОЛИСИРАНИ ПРЕМИИ ПО ВИДОВИ НА ОСИГУРУВАЊЕ

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Полисирана премија за осигурување на живот	741.023	593.004
Полисирана премија за осигурување од незгода	21.333	21.149
Полсирана премија за осигурување од ТБС	8.914	8.101
	<u>771.270</u>	<u>622.254</u>

9. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Приходи од камати	91.864	77.288
Приходи од амортизација на дисконт на обврзници	-	-
Позитивни курсни разлики	5.300	18.518
Капитална добивка	4.649	271
Нереализирани добивки	1.595	495
Вкупно	<u>103.408</u>	<u>96.572</u>

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

9.1. ПРИХОДИ ОД КАМАТИ

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Приходи од камати од депозити од математичка резерва	8.343	5.262
Приходи од камати од депозити од техничка резерва	228	246
Приходи од камати од депозити од редовна сметка	388	1.502
Приходи од камати од државни обврзници од математичка резерва	72.083	59.440
Приходи од камати од државни обврзници од технички резерва	302	-
Приходи од камати од државни обврзници од редовна сметка	8.397	9.048
Приходи од камати од дадени заеми	2.123	1.790
Вкупно	<u>91.864</u>	<u>77.288</u>

10. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Приходи од отпис на обврски	-	-
Приходи од продажба на материјални средства	-	-
Останати приходи	2.226	82
Вкупно	<u>2.226</u>	<u>82</u>

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

11. НАСТАНАТИ ШТЕТИ, НЕТО

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Бруто исплати на осигуреници:		
Бруто исплатени штети	160.318	106.223
Исплатени штети по основ на осигурување на живот	9.241	7.030
Исплатени штети по основ на осигурување од незгода	6.080	5.433
Исплатени штети по основ на осигурување од ТБС	2.375	736
Исплатени штети по основ на доживување	95.161	51.501
Исплатени штети по основ на бонус за породување	2.230	2.083
Исплатена штета по основ на рента	51	52
Исплатени штети по основ на откуп	44.918	39.069
Исплатени трошоци за проценка на штети	263	319
Бруто исплатени штети, дел за рео	-312	0
Промена во бруто резерви за штети	658	531
Промена во бруто резерви за настанати пријавени штети	576	1072
Промена во бруто резерви за настанати непријавени штети	82	-541
Вкупно, нето	160.664	106.754

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Бруто исплати на осигуреници:		
Бруто исплатени штети	160.3332	106.223
Исплатени штети по основ на осигурување на живот	9.241	7.030
Исплатени штети по основ на осигурување од незгода	6.080	5.433
Исплатени штети по основ на осигурување од ТБС	2.375	736
Исплатени штети по основ на доживување	95.161	51.501
Исплатени штети по основ на бонус за породување	2.230	2.082
Исплатена штета по основ на рента	52	52
Исплатени штети по основ на откуп	44.918	39.069
Исплатени трошоци за проценка на штети	276	319
Бруто исплатени штети, дел за рео	-312	0
Промена во бруто резерви за штети	646	531
Промена во бруто резерви за настанати пријавени штети	564	1072
Промена во бруто резерви за настанати непријавени штети	82	-541
Вкупно, нето	160.665	106.753

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

12. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Промени во бруто математичка резерва за животното осигурување	347.691	306.871
Промени во бруто математичка резерва за детско осигурување	81.764	71.322
Промени во бруто математичка резерва за ТБС	1.685	1.607
Промени во бруто математичка резерва за колективно осигурување	4.151	4.532
Промена во математичка резерва за останати осигурувања и ДОС	7.697	-144
Промена во математичка резерва за купување удели	198	
Вкупно	<u>443.187</u>	<u>384.188</u>

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

13. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Провизија	105.187	75.912
Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	28.174	26.805
Трошоци за маркетинг	5.631	5.811
Трошоци за ваучери за осигурување	105	265
Трошоци за печатење на прирачници за продажба	2.765	2.115
Останати трошоци за стекнување	2.163	1.908
Трошоци за стекнување	<u>144.024</u>	<u>112.816</u>
Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	4.127	3.506
Трошоци за бруто плати на вработените	16.119	15.753
Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	3.747	2.685
Трошоци за услуги	25.229	18.653
Материјални трошоци	2.702	1.552
Останати административни трошоци	5.691	7.190
Административни трошоци	<u>57.616</u>	<u>49.339</u>
Вкупно	<u>201.640</u>	<u>162.155</u>

14. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Негативни курсни разлики	5.370	18.973
Камата за финансиски лизинг	116	133
Вредноно усогласување (нереслизирани загуби, сведување на објективна вредност)	1337	
Вкупно	<u>6.823</u>	<u>19.106</u>

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

15. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКЛУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Трошоци за платени судски спорови	4	0
Трошоци од минати години	318	285
Останати трошоци	<u>20</u>	<u>4</u>
Вкупно	<u>342</u>	<u>289</u>

16. ДАНОК ОД ДОБИВКА

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Добивка пред оданочување	<u>40.531</u>	<u>33.769</u>
Непризнаени расходи	12.529	9.375
Даночна основа	<u>53.060</u>	<u>43.144</u>
Пресметан данок од добивка по 10%	<u>5.306</u>	<u>4.314</u>
Ефективна даночна стапка	<u>13,09%</u>	<u>12,78%</u>

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

17. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА И ОПРЕМА

	Нематеријални средства	Опрема	Вкупно
Набавна вредност на 01.01.2017	4.671	16.725	21.396
Набавки	2.633	3.156	5.789
Намалување	-	-	-
Расход	-	(1.392)	(1.392)
Состојба на 31.12.2017	7.304	18.489	25.793
Набавки	1.148	5.911	7.059
Намалување	(201)	(3.577)	(3.778)
Расход	(98)	-	(98)
Состојба на 31.12.2018	8.153	20.823	28.976
Акумулирана амортизација на 01.01.2017	2.915	9.564	12.479
Амортизација за 2017	1.111	2.396	3.507
Намалување	-	(701)	(701)
Расход	-	-	-
Состојба на 31.12.2017	4.026	11.259	15.285
Амортизација за 2018	910	2.076	2.986
Намалување	-	(1.484)	(1.484)
Расход	-	-	-
Состојба на 31.12.2018	4.936	11.857	16.787
Нето сегашна вредност на:			
- 31 декември 2017	3.278	7.230	10.508
- 31 декември 2018	3.217	8.972	12.189

Друштвото не располага со сопствен деловен простор односно користи простор земен под оперативен наем за кој се плаќа месечна закупнина.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

18. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Финансиски вложувања кои се чуваат до доспевање	339.797	491.332
Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	39.576	0
Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	300.221	491.332
Финансиски вложувања расположиви за продажба	1.767.452	1.165.463
Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	4.000	0
Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	1.763.452	1.165.463
Финансиски вложувања за тргување	76.196	29.839
Депозити, заеми и останати пласмани	401.772	402.483
Дадени депозити	363.500	371.196
Заеми обезбедени со хипотека	38.272	31.287
Вкупно	<u>2.585.217</u>	<u>2.089.117</u>

18.1 ВЛОЖУВАЊА КОИ СЕ ЧУВААТ ДО ДОСПЕВАЊЕ

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност до една година	39.576	-
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност над една година	300.220	491.332
Дисконт на обврзници	-	-
Вкупно вложувања кои се чуваат до доспевање	<u>339.796</u>	<u>491.332</u>

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

18.2 ВЛОЖУВАЊА КОИ СЕ РАСПОЛОЖЛИВИ ЗА ПРОДАЖБА

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност до една година	4.000	0
Вложувања во државни обврзници-номинална вредност над една година	1.763.452	1.165.463
	<u> </u>	<u> </u>
	<u> </u>	<u> </u>
Вкупно вложувања кои се расположиви за продажба	<u>1.767.452</u>	<u>1.165.463</u>

18.3 ВЛОЖУВАЊА ЗА ТРГУВАЊЕ

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Удели во инвестициски фондови	75.900	29.570
Промена во објективната вредност преку биланс на успех	296	269
Вкупно вложувања за тргување	<u>76.196</u>	<u>29.839</u>

18.4 ДЕПОЗИТИ, ЗАЕМИ И ОСТАНАТИ ПЛАСМАНИ

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Депозити во банки:		
Халк Банка АД Скопје	90.000	261.196
Еуростандард Банка АД Скопје	3.000	80.000
Охридска Банка АД Скопје	73.000	-
Шпаркасе Банка АД Скопје	197.500	30.000
	<u>363.500</u>	<u>371.196</u>
Дадени заеми на осигуреници	38.272	31.287
Вкупно	<u>401.772</u>	<u>402.483</u>

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

18.4 ДЕПОЗИТИ, ЗАЕМИ И ОСТАНАТИ ПЛАСМАНИ (продолжува)

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Депозити во банки:		
Халк Банка АД Скопје	90.000	261.196
Еуростандард Банка АД Скопје	3.000	80.000
Охридска Банка АД Скопје	73.000	-
Шпаркасе Банка АД Скопје	197.500	30.000
	<u>363.500</u>	<u>371.196</u>
Дадени заеми на осигуреници	38.272	31.287
Вкупно	<u>401.772</u>	<u>402.483</u>

Заклучно со 31 декември 2018 година, Друштвото има вложувања во државни обврзници издадени од Министерството за финансии на РМ со рокови на доспевања од 1 до 30 години во износ од **1.763.452** илјади МКД (2017: **1.656.795** илјади МКД).

На ден 31 декември 2018 година, Друштвото има вложувања во удели во отворени инвестициски фондови (парични фондови) кои се регистрирани и работат на територијата на РМ во износ од **76.196** илјади МКД (2017: **29.839** илјади денари).

Заклучно со 31 декември 2018 година, Друштвото има орочени депозити во банки на износ од **363.500** илјади денари (2017: **371.196** илјади денари) со рок на орочување од 12 месеци - 60 месеци, и каматни стапки кои се движат од 2,40% до 3,00% годишно (2017: од 0,02% до 3,70% годишно). Друштвото остварува приходи од камати од ваквите депозити и истите се прикажани во рамките на приходи од вложувања.

19. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Побарувања за ненаплатена премија	47.599	40.844
Исправка на вредност на побарувања	-8.528	-6.620
Вкупно	<u>39.071</u>	<u>34.224</u>

20. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Побарувања по основ на:		
Камати од депозити	4.234	1.235
Камати од државни обврзници	55.923	50.149
Побарувања од непосредни работи на осигурување		6.710
Останати побарувања	268	946
Вкупно	<u>60.426</u>	<u>59.040</u>

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

21. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Денарски сметки во банки	15.900	19.393
Денарски сметки во банки(математичка резерва)	3.780	2.121
Денарски сметки во банки(техничка резерва)	2	250
Благајна	38	23
Девизна сметка	0	-
Вкупно	<u>19.720</u>	<u>21.787</u>

22. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Побарувања по основ на:		
Одложени трошоци на стекнување до една година - поврзани субјекти	101	95
Одложени трошоци на повеќе години	684	181
Останати пресметани приходи и одложени трошоци	4.698	4.103
Вкупно	<u>5.484</u>	<u>4.379</u>

23. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ

	2018	2017	2018	2017
	Бр. на акции	Бр. на акции	(000) МКД	(000) МКД
Обични акции	30.000	30.000	184.132	184.132
Вкупно	<u>30.000</u>	<u>30.000</u>	<u>184.132</u>	<u>184.132</u>

Структурата на акционерскиот капитал со состојба на ден 31 декември 2018 и 2017 година според евиденцијата на ЦДХВ е како што следи:

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

23. АКЦИОНЕРСКИ КАПИТАЛ (продолжува)

	31 декември 2018 година		31 декември 2017 година	
	Број на акции	% на Учество	Број на акции	% на Учество
Кроациа Осигурување дд, Загреб	28.500	95%	28.500	95 %
Сопствени акции	1.500	5%	1.500	5%
Вкупно	30.000	100%	30.000	100%

Според Одлука на Собрание на акционери на Друштвото донесена во 2012 година и по спроведена постапка, на почетокот на 2013 година извршено е отуѓување на 750 сопствени обични акции на акционерот Кроациа Осигурување дд Загреб. Продажната вредност на акциите изнесува 105 ЕУР по акција, односно вкупна продажна вредност од 78.750 ЕУР или 4.843 илјади МКД. Акциите кои биле предмет на продажба претставуваат 2.5% од основната главнина на Друштвото, со што вкупното учество на акции кои ќе ги поседува Кроациа Осигурување дд Загреб изнесува 95%. Ваквата промена е регистрирана кај сите надлежни институции во јануари 2013 година.

Заработка по акција

	31 декември 2018	31 декември 17
Нето добивка	35.225	29.455
Број на акции	30	30
Заработка по акција	1.174	982

24. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ

	2018	2017
Запишан капитал	184.132	184.132
Запишан капитал од обични акции	184.132	184.132
Ревалоризациона резерва	0	0
Финансиски вложувања	0	0
Резерви	53.449	43.631
Законски резерви	63.215	53.397
Откупени сопствени акции	-9.766	-9.766
Нераспоредена нето добивка	102.513	82.877
Добивка за тековниот пресметковен период	35.225	29.455
Вкупно	375.319	340.095

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

25. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Бруто резерви за преносни премии	9.187	9.574
Бруто математичка резерва	2.264.942	1.821.953
Бруто резерви за штети	6.465	5.819
Бруто останати технички резерви	198	0
Вкупно	<u>2.280.792</u>	<u>1.837.346</u>

Движење на бруто математичката резерва

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Состојба на математичка резерва на почеток на годината	1.821.953	1.437.765
Промени во бруто математичка резерва за животното осигурување	347.692	306.871
Промени во бруто математичка резерва за детско осигурување	81.764	71.322
Промени во бруто математичка резерва за ТБС	1.685	1.607
Промени во бруто математичка резерва за колективно осигурување	4.151	4.532
Промена во математичка резерва за останати осигурувања и ДОС	7.697	-144
Состојба на бруто математичка резерва на крај на годината	<u>2.264.942</u>	<u>1.821.953</u>

Математичка резерва претставува разлика помеѓу сегашната вредност на проценетите идни обврски на Друштвото кои произлегуваат од договорите за осигурување и сегашна вредност на идните обврски врз основа на тие договори. Математичката резерва е фонд во кој се собираат средствата од премиите од животни осигурувања на сите осигуреници. Вкупните технички резерви на Друштвото се потврдени од страна на овластен независен актуар.

26. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Обврски за данок од резултатот	1.458	1.061
Вкупно	<u>1.458</u>	<u>1.061</u>

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

27. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Обврски по основ на провизија на посредници	19.367	8.404
Обврски по основ на однапред уплатена премија за животното осигурување	32.161	24.403
Обврски по основ на уплатен капар за животното осигурување	8.196	3.144
Обврски по основ на финансиски лизинг	1.326	1.831
Останати обврски	2.199	1.769
Вкупно	<u>63.250</u>	<u>39.551</u>

28. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Друштвото во текот на своето работење е поврзано со своето матично друштво, како и со останатите друштва кои се поврзани со матичното друштво.

Трансакциите со овие поврзани субјекти се како што следува:

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Обврски кон:		
Кроациа Осигурување дд, Загреб	14	49
Кроациа Осигурување неживотно осигурување Скопје	35	91
Вкупно	<u>49</u>	<u>140</u>
Расходи:		
Кроациа Осигурање дд, Загреб	-257	-252
Кроациа Осигурување Неживотно осигурување Скопје	-874	-509
Маистра дд Ровињ	-38	-38
Исплати на менаџмент	-15.080	-13.887
Вкупно	<u>-16.249</u>	<u>-14.686</u>
Приходи:		
Кроациа Осигурување Неживотно осигурување Скопје	154	181
Вкупно	<u>154</u>	<u>181</u>

**КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018**

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

28. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ (продолжува)

Ставката за исплати на Раководството се состои од сите исплати на клучното раководство на компанијата, членовите на Одборот на Директори како и директорите на секторите во кој износ се вклучени бруто платите, премиите за животна осигурување, бонусите и надоместот за членовите на Одборот на Директори.

29. НЕИЗВЕСНИ СРЕДСТВА И ОБВРСКИ

Неизвесни обврски

Друштвото се јавува како тужена странка во четири судски постапки со вкупна вредност на побарувањата од страна на тужителите во износ од 1.080 илјади денари. За овие судски процеси Друштвото има издвоено резерви во износ од 853 илјади денари.

30. УСОГЛАСЕНОСТ СО ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

На 31 декември 2017 година Друштвото ги исполнува барањата на Законот за супервизија на осигурување во врска со покривање на маргина на солвентност, пропишаните лимити за вложувањата на капиталот утврден во согласност со Законот за супервизија на осигурување како и средствата кои ги покриваат техничките резерви, Друштвото има доволно средства за покривање на техничката резерва и покривање на капиталот во целост.

На 31 декември 2017 година Друштвото има вложувањата капиталот во субјект што не е банка кои преставуваат 63,08% од капиталот. Дозволениот лимит на овие вложувања е најмногу 10% од капиталот. Друштвото редовно го известува регулаторот - Агенцијата за супервизија на осигурувањето ("АСО") преку кварталните извешати за овие вложувања и досега нема добиено мерка или препорака за усогласување.

На 31 декември 2018 година Друштвото ги исполнува барањата на Законот за супервизија на осигурување во врска со покривање на маргина на солвентност, пропишаните лимити за вложувањата на капиталот утврден во согласност со Законот за супервизија на осигурување како и средствата кои ги покриваат техничките резерви, Друштвото има доволно средства за покривање на техничката резерва и покривање на капиталот во целост.

На 31 декември 2018 година Друштвото е усогласено за видот и обемот на вложувањата во технички резерви и капитал согласно утврдените и дозволени законски лимити на Агенцијата за Супервизија на осигурувањето. Друштвото редовно го известува регулаторот - Агенцијата за супервизија на осигурувањето ("АСО") преку кварталните извешати за овие вложувања и досега нема добиено мерка или препорака за усогласување.

КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД Друштво за осигурување на живот, Скопје
Белешки кон Финансиските извештаи за годината која завршува на 31
декември 2018

(сите износи се искажани во илјади Денари, доколку не е поинаку искажано)

31. НАСТАНИ ПО ДАТУМОТ НА ИЗВЕСТУВАЊЕ

Законот за данок на добивка беше изменет и стапи на сила почнувајќи од 1 јануари 2019 година, за фискални години за 2019 година и понатаму. Главно промените се однесуваат на проширување на категоријата на даночно непризнати трошоци, промени во даночниот третман на амортизацијата и промени во одредбите за трансферни цени. Што се однесува до непризнатите трошоци, трошоците за бонуси над максимумот за пресметка и плаќање на социјалните придонеси ќе бидат третираны како непризнати трошоци. Оваа промена ќе влијае на данокот на добивка на Друштвото. Трошоците за амортизација, ќе бидат даночно признати трошоци, доколку трошокот е пресметан согласно законски пропишаните амортизациони стапки и правила. Дополнително, новите одредби ќе се применливи за сите видови на трансакции со поврзани страни. Исто така, Друштвото ќе мора да поднесува извештај за трансферни цени заедно со Даночен биланс за оданочување на добивката. За пресметување на ефектите на данокот на добивка и финансиите на Друштвото, потребни се Правилниците за амортизација и трансферни цени, кои во моментот не се објавени.

До денот на одобрувањето на овие финансиски извештаи, не се настанати други настани кои би можеле да предизвикаат корекции на овие финансиски извештаи, ниту пак материјално значајни настани кои наметнуваат потреба од промена на финансиските извештаи.